

Lovec

glasilo Lovske zveze Slovenije

September 1978 **6**

Lovec

glasilo Lovske zveze Slovenije,
revija za lovstvo
letnik LXI., št. 6
september—kimavec 1978

Lovca izdaja Lovska zveza Slovenije.
Tiska ga Tiskarna »Jože Moškrič«
v Ljubljani.

Izdajateljski svet:

Tone Svetina, predsednik,
Franjo Bulc, Janez Črnač,
Janez Gregori, Gregor Kersnik,
Slavko Korbar, Slavko Kovač,
Franc Poredoš, Anton Simonič,
Peter Soklič, Marijan Šebenik,
Henrik Vadnov.

Uredniški odbor:

Tone Svetina, glavni urednik,
France Cvenkel, urednik in
odgovorni urednik,
Anton Simonič, Henrik Vadnov,
Stane Valentinič.
Pomočnik urednika: Janko Perat.

LOVEC izide praviloma vsak mesec.

Prva številka letnika izide
v začetku lovskega leta, v aprilu.
Po mnenju Republiškega sekretariata
za prosveto in kulturo SRS, št. 421-2/72,
oproščeno prometnega davka.
Ta številka je izšla v 19 500 izvodih.
Letni prispevek zveze lovskih družin
Lovski zvezi Sloveniji, v katerem
je vračunana tudi naročnina za glasilo
Lovec, je po članu 180 din
oz. 223 din po članu, sprejetem v LD
v letu 1978.

Za druge naročnike je letna naročnina
200 din, za inozemstvo 320 din.
Posamezna številka 16 din.
Naročnino je treba plačati vnaprej
na žiro račun Lovske zveze Slovenije.
Odpovedi med letom ne upoštevamo.

Vse gradivo za objavo

pošiljajte Uredništvu glasila Lovec,
Župančičeva 9 — p. p. 505,
61001 Ljubljana. Telefon (061) 21-245
in 21-819. Nenaročenih rokopisov
in slik ne vračamo.

Cene malim oglasom:

do 15 besed 50 din, od 15 do 25 besed
70 din, od 25 do 30 besed 100 din.
Za vsako nadaljnjo besedo 6 din.
Za člane lovskih organizacij
v SR Sloveniji velja polovična cena.
Za oglašanje obrtnih in drugih storitev
ali uslug v malih oglasih velja
dvojna cena. Male oglase je treba
plačati vnaprej na žiro račun
Lovske zveze Slovenije:
50101-678-47158.

Po lovu

Narisal
Tine Juvan,
član LD Jošt —
ZLD Gorenjske

IZ VSEBINE:

Ludvik Zajc	162	Nov korak pri uresničevanju Zakona o varstvu, gojitvi in lovu divjadi ter o upravljanju lovišč
	162	Sklepi skupščine LZS na seji, 8. julija 1978
Rok T.	165	Srečanje lovskih pevskih zborov v Mariboru
Janez Saksida	168	Prvenstvo Lovske zveze Slovenije v streljanju za leto 1978
Roman Zorko	170	Jezero ali »Bajer«
Ivanka B.	173	Slovo v noči
Jože Janež	174	Utrinki iz snežniških gozdov
Marička Žnidaršič	174	Polharska, pesem
Iz jugoslovanskih republik in pokrajin:	178	Lovstvo v SR Makedoniji — Boris Trpkov
Lovska organizacija:	180	LZS jih je odlikovala
	181	Odlikovana LD Radeče — L. P.
	185	Značke lovskih organizacij — IV.
Jubilanti:	183	Otmar Cvirn — petinsedemdesetletnik
		Viki Koritnik — 80 let
Fotokino klub Diana:	184	Vsem sekcijam in članom Fotokino kluba Diana
	185	Kako sem fotografiral medveda ob avtomobilu — J. Konečnik
V spomin:	186	Franjo Sok
Lovski oprtnik:	187	Srečanje lovcev treh dežel v Beljaku — B. Galjot
	188	Srnjad v kanalu — S. Brodnjak
Lovska kinologija:	190	Zvezna tekma jamarjev v Ajdovščini — A. Tollazzi
Šaljive:	191	

Slika na naslovni strani ovitka:

Ris. Avtor fotografije Janez Črnač, član izvršnega odbora Lovske zveze Slovenije in predsednik Fotokino kluba DIANA

Slike na drugi strani ovitka:

1. September — čas jelenjega ruka. Foto Laszlo Studinka.
2. in 3. Jelenov in košutin portret. Foto Janez Črnač, Diana.
4. Gams — gospodar pečin lškega Vintgarja. Foto Tomaž Kočar, Diana.
5. Srnjad konec septembra in v začetku oktobra že obleče sivo zimsko »obleko«. Foto Janez Papež, Diana.

Nov korak pri uresničevanju Zakona o varstvu, gojitvi in lovu divjadi ter o upravljanju lovišč

Ludvik Zajc, tajnik skupščine Lovske zveze Slovenije

Skupščina Lovske zveze Slovenije, ki se je sestala 8. julija 1978 na svoji 6. seji, je obravnavala vrsto zelo pomembnih vprašanj, ki pomenijo nov korak pri uresničevanju Zakona o varstvu, gojitvi in lovu divjadi ter o upravljanju lovišč. Ker so sklepi seje objavljeni zraven tega članka posebej, se bom zadržal le na nekaterih najpomembnejših ugotovitvah delegatov, ki nakazujejo odprta vprašanja in način razreševanja.

Ne bo odveč, če ob tej seji skupščine poudarim, da je delegatski sistem v lovskih organizacijah in tako tudi v naši skupščini dejansko zaživel in pokazal svojo zrelost, da tudi najbolj zamotan klobčič odprtih vprašanj razpletemo na samoupravni način in tako uskladimo posamične interese s splošno-družbenimi. Posamezni glasovi, ki še niso povsem ubrani v tem »orkestru«, pa naj bodo v naših vrstah ali izven njih, pri tem ne smejo preveč motiti, saj jih bomo ob prizadevanjih vseh nas že nekako »uglasili«.

Pa pojdimo k osrednjim vprašanjem, ki jih je obravnavala skupščina.

Razvoj lovske kinologije je že dalj časa vprašanje, ki je včasih tudi močnejše razburkalo vode med lovsko in kinološko organizacijo Slovenije. Posebna komisija je predložila skupščini predlog, v katerem je skušala najti edino pravo pot: izhajati iz tega, kar se je v dosedanjih razpravah pokazalo kot skupno stališče obeh organizacij oz. njenih članov, nadaljnjemu preverjanju v praksi in samoupravnemu dogovarjanju pa prepustiti tiste podrobnosti, ki tako preverjanje še terjajo. Delegati so ugotovili, da smo lovci ne le na splošno zainteresirani, temveč zaradi določil zakona tudi dolžni skrbeti za razvoj lovske kinologije. Kinološka zveza Slovenije je mesto, kjer lahko razrešujemo strokovna vprašanja, in zato želimo, da se razvija kot enotna organizacija. V njej pa lovci želimo in tudi lahko

dobimo ustrezno mesto v delegatsko organizirani skupščini Kinološke zveze Slovenije.

Lovska kinološka društva, teritorialno organizirana na sedežih zvez lovskih družin (morda bodo sčasoma postala številnejša, če bo članstvo tako želelo), naj bodo temeljne organizacije, ki se združujejo v Kinološki zvezi Slovenije. Ali bodo ob teh društvih obstajale posamez-

ne pasemske organizacije ali pa bodo le-te organizirane znotraj lovskega kinološkega društva kot strokovne komisije, je stvar odločitve in potreb članstva lovskih kinoloških društev.

Poleg lovskih bodo delovala tudi športna kinološka društva. V vseh vprašanjih, ki so skupna, naj društva med seboj sodelujejo.

Ker vsi lovci plačujemo solidarno-

Sklepi skupščine LZS na seji, 8. julija 1978

Lovska kinologija

Dosežena je soglasnost vseh LD in ZLD glede načelne usmeritve lovske kinologije. Lovsko kinološko društvo je temeljna organizacija pri zvezi lovskih družin. Organiziranost in podrobnosti so zadeva lovskega kinološkega društva. Komisija pri LZS bo pripravila akcijski program o organiziranosti lovskih kinoloških društev. Solidarnostni prispevek se v bodoče združuje na ravni lovskega kinološkega društva. A za letošnje leto se Kinološki zvezi Slovenije (KZS) odvedejo celotna sredstva na osnovi potrjenega proračuna, v bodoče bodo storitve plačane na osnovi cenika, ki ga bo izdelala KZS ob sodelovanju LZS in lovskih kinoloških društev.

Razsodišče pri LZS

Odobri se delo in usmeritev razsodišča LZS.

LD morajo uskladiti svoja pravila s pravili ZLD in LZS glede členov, ki se nanašajo na organizacijo in pristojnost razsodišč.

Zadolžijo se ZLD, ki še nimajo razsodišč, da jih čimprej ustanove. Posebno pozornost nameniti kadrovski zasedbi!

Odpravi se 28. člen Pravilnika o sestavi, pristojnosti in o postopku pred razsodiščem pri LZS.

Dati pobudo skupščini SRS, ki naj pokrene, da se spremenijo določila zveznega zakona o sodiščih združenega dela glede postopka pred samoupravnimi sodišči, zlasti, da se uredi pravni institut preizkusa zakonitosti pravnomočnih odločb samoupravnih sodišč.

Dati pobudo, da se pri RK SZDL ustanovi skupno samoupravno sodišče, ki bi reševalo predloge za preizkus zakonitosti pravnomočnih odločb samoupravnih sodišč pri organizacijah in društvih.

Lovske organizacije so dolžne zagotoviti izvršljivost in izvajanje pravnomočnih odločb samoupravnih sodišč.

Razsodišče pri LZS naj bo pobudnik za usklajevanje dela razsodišč v lovskih organizacijah.

Družbeni dogovor o lovskogojitvenem območju

Predlog družbenega dogovora je bil sprejet kot osnova za nadaljnjo pravico, s tem da ga komisija popravi skladno s pripombami delegatov. Popravljeni predlog bodo lov. organizacije in drugi podpisniki še obravnavali. Lovska zveza Slovenije se bo angažirala za reševanje problemov na postojnsko-notranjskem območju.

Varstvo, urejanje in vzdrževanje spomenikov NOB

Predlog sporazuma je sprejet kot osnova, s tem da vsaka posamezna LD vnese vanj specifičnosti s svojega območja.

LD so dolžne do konca leta 1978 skupno s pristojnimi krajevnimi dejavniki ugotoviti, kateri spomeniki pridejo v poštev za varstvo, urejanje in vzdrževanje. LD so ugotovitve dolžne prek pristojnih ZLD sporočiti LZS.

stni prispevek za razvoj lovske kinologije, se je pojavilo tudi dvojno vprašanje:

— ali naj bodo vsi člani lovskih družin tudi člani lovskih kinoloških društev,

— kako naj se sploh financira lovska kinologija.

Ob prvem vprašanju je bilo kmalu jasno, da solidarnostnega prispevka ne gre izenačevati s članarino ozi-

roma s kolektivnim članstvom, zato bo članstvo lovskih kinoloških društev sestavljalo okrog 7000 lovcev-kinologov.

Drugo vprašanje je bilo razrešeno tako: solidarnostni prispevek vseh lovcev bo dohodek lovskih kinoloških društev in ta se nato dogovarjajo v okviru Kinološke zveze Slovenije o njegovi uporabi. Lovska kinološka društva se bodo v okviru

Kinološke zveze Slovenije dogovorila tudi o drugih vprašanih financiranju, zlasti pa o ceniku uslug, ki ne more biti enostransko določen. Za leto 1978 pa naj se solidarnostni prispevek v višini 25 din na člana lovske organizacije nameni izvajanju že dogovorjenega programa Kinološke zveze Slovenije.

Ostalo je še vprašanje vloge sveta za kinologijo pri Lovski zvezi Slovenije. Sprejeto je bilo skupno stališče, da ima ta svet posvetovalno in usmerjevalno funkcijo, saj tudi po pravilih Lovske zveze Slovenije ne more biti poseben organ.

Skupna osnova nadaljnjemu delu je torej dana, vprašanja, ki jih bo navrgla praksa, pa naj se rešujejo strpno z dogovarjanjem.

Ob obravnavi poročila o delu **razsodišča LZS** je skupščina obravnavala tudi predloge razsodišča za nadaljnji razvoj samoupravnega sodstva v lovskih organizacijah in jih podprla.

Poleg priznanja, ki ga je skupščina dala razsodišču za dosedanje delo, so delegati morali spregovoriti tudi o nekaterih težavah: prve so »organizacijske«, druge pa nekoliko težje narave, ker tiče v trmoglavosti posameznih lovskih glav.

»Organizacijske« težave so zlasti v tem, ker ni dogovorjeno, kje naj se po potrebi opravi preizkus zakonitosti pravnomočnih odločb samoupravnih sodišč pri ZLD in LZS, skratka, kje naj se končajo razne oblike pritožb na odločitve samoupravnih sodišč. Zato je postal sporen tudi 28. člen sedanjega pravilnika o sestavi, pristojnosti in postopku pred razsodiščem LZS, kjer je določeno, da lahko udeleženci postopka zoper pravnomočno odločbo razsodišča vložijo predlog za preizkus zakonitosti na Sodišče združenega dela SR Slovenije.

Skupščina je zato sklenila, da se odpravi sporni člen in bo dala pobudo skupščini SRS, naj pokrene postopek, da se spremenijo neka-tera določila zveznega zakona o so-

Program Zlatorogove knjižnice

(Program zajema izdajo navedenih knjig: Gams, avtorjev Knaus-Schröder, in dopolnjena tretja izdaja Slovenskega lovskega priročnika, v letu 1978; Mala divjad, avtorja Alojza Černetca, in Balistika, avtorja Franceta Avčina, v letu 1979; Zapiski iz lovske kočice, avtorja Janka Perata, in Naša jelenjad, avtorjev Cirila Štrumblija in Mihe Adamiča, v letu 1980.)

Program Zlatorogove knjižnice se sprejme. Uredniški odbor te knjižnice nosi vso odgovornost, da bodo knjige primerne in očiščene vsega nepotrebnega.

Skupščina LZS priporoča vsem LD, da v svojih kočah in domovih uredijo »malo lovske knjižnice«.

Lovska razstava v Ljubljani

Sprejme se idejna zasnova in pobuda o slovenski lovski razstavi v letu 1980.

Idejni koncept in proračun stroškov pripravi ZLD Ljubljana, ki je hkrati tudi organizator razstave.

Lov na srake in vrane s sovo

LZS bo posredovala Republiškega sekretariatu za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano (RSKGP) predlog ZLD Ljubljana, naj da tako obrazložitev 49. člena lovskega zakona, da bo za lov na srake in vrane možno uporabljati sovo (uharico).

Steklina v Avstriji blizu naše meje

LZS bo na predlog ZLD Gorenjske posredovala pri RSKGP, da izda ustrezna veterinarska navodila, ker steklina grozi našim obmejnimi loviščem.

Prehod na poslovanje po koledarskem letu

V začetku leta 1979 lovske organizacije (vključno glasilo Lovca) preidejo z dosedanjega poslovanja po lovskega leta na poslovanje po koledarskem letu. Zaradi vrste razlogov, ki narekujejo tudi lovske organizacije prilagoditev splošno veljavnim družbenim terminom.

Pripomba: Vse ZLD, LD in druge lovske organizacije so mesec dni pred sejo skupščine dobile naslednje gradivo: naloge lovskih organizacij za razvoj lovske kinologije; poročilo in pravna problematika pri delu razsodišča LZS; predlog družbenega dogovora o lovskega loviščenem območju; predlog sporazuma o varstvu, urejanju in vzdrževanju spomenikov NOB; predlog programa Zlatorogove knjižnice; predlog o lovski razstavi v Ljubljani; predlog o prehodu z lovskega na koledarsko leto.

diških združenega dela glede postopka pred samoupravnimi sodišči, zlasti da se uredi pravni institut preizkusa. Prav tako bo predlagala, naj se pri republiški konferenci SZDL ustanovi skupno samoupravno sodišče, ki bo zagotovilo preizkus zakonitosti odločb samoupravnih sodišč pri družbenih organizacijah in društvih.

Pravna vprašanja bodo torej lahko rešljiva, teže pa bo pri nekaterih »gumbarjih«, katerim rožički ne poženo toliko, da bi dokazovali svojo zrelost, ampak bolj svojo trmoglavost. V nekaterih lovskih družinah so se namreč kar zakopali v svoje lovišče in sploh nočejo slišati, da bi spoštovali in izvrševali odločbe naših razsodišč.

Ampak delagati niso bili za to in je skupščina soglasno sprejela sklep, da so lovske organizacije dolžne zagotoviti izvrševanje in izvajanje pravnomočnih odločb naših razsodišč. Kar prav bo tako, saj posamezne madeže lahko očistimo sami; ni jih treba razkazovati na sosednjih dvoriščih, če nam je ugled lovske organizacije pri srcu. In ogromni večini slovenskih lovcev je za to, kar s svojim delom in ravnanjem vsak dan dokazujejo.

Skupščina je obravnavala tudi predlog posebne komisije, kaj vse naj vsebuje **družbeni dogovor v posameznem lovskogojitvenem območju** in kdo naj bodo njegovi podpisniki, da bi lahko uresničili določila 34. in 35. člena Zakona o varstvu, gojitvi in lovu divjadi ter o upravljanju lovišč.

Ta družbeni dogovor naj v vsakem lovskogojitvenem območju zagotovi izvajanje skupno dogovorjenih ukrepov za uresničevanje zadev posebnega družbenega pomena, zlasti:

- ohranjanje, vzdrževanje in izboljševanje življenjskih pogojev za divjad;

- izbiro vrst divjadi;

- ohranjanje in vzdrževanje ustrezne strukture ter število divjadi;

— vnašanje novih vrst divjadi v lovišča.

Ker bo podpisnikov tega družbenega dogovora v vsakem lovsko-gojitvenem območju precej (poleg lovskih organizacij zlasti še: krajevne skupnosti, skupščine občin, samoupravne interesne skupnosti za pospeševanje kmetijstva, kmetijske zemljiške skupnosti, območne samoupravne interesne skupnosti za gozdarstvo, organizacije združenega dela s področja kmetijstva in gozdarstva, skupnosti za varstvo okolja, vodne skupnosti), se bo treba lotiti dela z vso resnostjo in čimprej pripraviti vse potrebne podatke in argumente, ki naj bi pomagali stvari čim bolje zastaviti. Predlog družbenega dogovora bodo prejele vse lovske organizacije, zato podrobneje o njem ne bom pisal.

Opozoriti pa je treba, da bodo lahko nastale dokajšnje težave in bo sporazumevanje dolgotrajno, če ne bodo vsi podpisniki prežeti z željo, da z medsebojnim razumevanjem in skupnim prizadevanjem naredijo vse za ohranitev narave in življenja v njej v skladu z dolgo-

Krekovt ali lešnikar — v meglenem septembrskem jutru Foto J. Papež

ročnejšimi interesi širše družbene skupnosti. Razprava na seji skupščine je namreč opozorila na že znane težave na postojnsko-notranjskem področju, kjer kaže, da se bo treba zoperstaviti takemu načinu dogovarjanja, kjer bi ena stran hotela drugi vsiliti diktat in bi drug mimo drugega hodili z gluhi ušesi.

Skupščina je zato sklenila, da se bo Lovska zveza Slovenije še posebej potrudila pri reševanju problemov na postojnsko-notranjskem področju, da bi bilo možno stanje objektivno oceniti in predlagati ustrezne rešitve.

V nadaljnjem delu je skupščina sprejela tudi predlog izvršnega odbora LZS, kako naj bo sestavljen **sporazum o varstvu, urejanju in vzdrževanju spomenikov, spominskih plošč, grobov borcev NOB** in drugih obeležij socialistične revolucije. Taka obeležja, ki so na težko dostopnih in odročnih krajih, bodo po predhodnih razgovorih s pristojnimi organi krajevnih skupnosti v bodoče vzdrževali naši člani. Lovske družine z dolžnostjo oskrbnika sprejemajo obveznost, da bodo njihovi člani občasno obiskovali spomenike in redno skrbeli, da bodo vsa ta obeležja in njihova neposredna okolica vedno dostojna spominu in namenu, zaradi katerih so postavljena.

Skupščina je nato še potrdila **program Zlatorogove knjižnice**, razpravljala o možnostih organizacije **lovske razstave v Ljubljani** v letu 1980, potrdila delo izvršnega odbora LZS in mu dala priznanje.

Podeljena so bila tudi nekatera odlikovanja in priznanja: Zlatorogova plaketa Zvezi lovskih družin Maribor za dolgoletno prizadevnost in uspešno strokovno in organizacijsko delo v lovstvu, red za lovske zasluge I. stopnje Vitomiru Mikuletiču in Stanku Lapuhu ter posebno priznanje lovskega okteta ZLD Maribor.

Srečanje lovskih pevskih zborov v Mariboru

»Lovci smo na splošno ljubitelji zvokov, kajti v njih je skrita manifestacija življenja, ki jo razume le tisti, kdor razume naravo. Čaroben je gozd, napolnjen z glasovi ptic, bodisi ob slovesu dneva, v mraku, ali v prvem svitu, ko vse živo pozdravlja sončni vzhod. Vznemirljivi so glasovi nočnih in dnevnih živali, rukanje jelenov, bokanje srnjakov, tuljenje volkov, zajčji vek. Vse to je v bistvu pesem in krik življenja. Vsak glas ima svoj pomen in svoj vzrok. Samo prisluhniti mu je treba.

Slovenska lovska pesem živi stoletja in se je prenašala iz roda v rod. Petje med lovci je spontano, priložnostno in tudi organizirano. V naši lovski pesmi začutimo utrip slovenske duše, njeno mehko in moč, melanholijo in voljo do življenja, radost združeno z bolečino, pa čisto veselost, kakor je veselo sončno jutro nad gozdom.«

Iz uvodnih misli, ki jih je napisal Tone Svetina v brošuri »5. srečanje — lovski pevski zbori Maribor 1978«.

Zborovska lovska pesem je med slovenskimi lovci že dobila svojo domovinsko pravico, kot nepogrešljiva sestavina lovske kulture. Več vokalnih ansamblov, ki so jih ustanovile lovske družine, se je že uvrstilo med kvalitetnejše amaterske pevske zборе, kar ni ostalo neopazno v slovenskem kulturnem dogajanju.

Peto srečanje lovskih pevskih zborov je bilo v soboto, 3. junija 1978, v Mariboru. V pristrčnem vzdušju se je zbralo na Trgu svobode okrog 200 pevcev desetih zborov k skupnemu nastopu. Pozdravili so jih rogisti iz Mute in množica nekaj tisočev mladih Mariborčanov in lovcev iz bližnjih in daljnih krajev. Trg, okrašen z lovskimi prapori, zvoki godbe na pihala, ubrani akordi lovske in partizanske pesmi,

ki so sledili pozdravnemu govoru predsednika Mestne konference SZDL Gorazdu Mazeju, vse se je zloilo v mogočno kulturno manifestacijo slovenskega lovstva.

Po veličastnem uvodu na Trgu svobode se je množica lovcev in mladine v sprevodu pomikala proti domu JLA. Tam so potem pred hvaležno publiko, ki je napolnila veliko dvorano, nastopili vsi zbori, ki jih je v imenu pokrovitelja — Lovske zveze Slovenije — pozdravil predsednik skupščine LZS Lojze Briški.

Poslušalci so z močnim aplavzom pozdravili vsak zbor in vsako pesem, še posebno, ko so stopili na oder naši rojaki-lovci iz Železne Kaple na Koroškem.

Vsak izmed nastopajočih pevcev je prispeval svoj delež k lepemu kulturnemu doživetju, s katerim smo

Na srečanju v Mariboru, 3. 6. 1978, je Lojze Briški, predsednik skupščine LZS, izročil priznanja lovskim pevskim zborom, ki so nastopili na vseh petih srečanjih. **Priznanje so dobili: zbor LD Globoko, oktet LD Sodražica, zbor LD Dekani, zbor LD Podgorje.**

Za uspešno izvedbo srečanja v Mariboru in za širjenje lovskih, narodnih in umetnih pesmi je izvršni odbor LZS podelil **priznanje tudi oktetu Zveze lovskih družin Maribor.** Priznanje je izročil zastopniku okteta na seji skupščine LZS, 8. 7. 1978, Rado Pehaček, predsednik IO LZS.

bili obdarjeni vsi poslušalci. Zahvala za trud in čestitke je premarilo, kar jim lahko izrečemo. Takšnih doživetij si še želimo, zato se bomo srečanja lovskih pevskih zborov prihodnje leto v Novi Gorici udeležili tudi Mariborčani v kar največjem številu. Naj se uresniči, kar je pred podelitvijo spominskih plaket pevskega zborom med drugim rekel

Skupni nastop združenih lovskih pevskih zborov na Trgu svobode v Mariboru

predsednik izvršnega odbora Zveze lovskih družin Maribor Tone Kro-pušek: »Ubrano slovensko petje je nalezljivo, zato pričakujemo, da se bomo prihodnje leto srečali v po-dvojenem številu.«

V Mariboru so nastopili:

PEVSKI ZBOR LD DEKANI

Ustanovljen oktobra 1973. Ob ustano-vitvi je imel 14 članov, sedaj jih ima 23. Ves čas je na čelu zbora pevovodja Fabjan Vatovec.

Zbor nastopa na vseh prireditvah LD, na območju Zveze lovskih družin Koper ter na raznih kulturnih prireditvah tam-kajšnjega območja. Sodeloval je tudi na srečanju slovenskih lovcev v Gorici, Italija.

Zbor je nastopil na vseh srečanjih LPZ Slovenije in je bil sam tudi organizator uspelega III. srečanja LPZ v Dekanih leta 1976.

PEVSKI ZBOR LD IDRIJA

Ustanovljen 7. 4. 1976. Zbor vodi glas-beni pedagog Ivan Rijavec ml.

Nastopal je v domačem kraju in bližnji okolici. Imel je že okrog 40 nastopov. Sodeloval je tudi na srečanju lovskih pevskih zborov v Ribnici in kakor drugi zbori tudi na osrednji proslavi 70-let-nice slovenskega lovstva v Ljubljani, septembra 1977. Zbor ima 12 članov.

PEVSKI ZBOR LD GLOBOKO

Ustanovljen leta 1971 in šteje 27 čla-nov. Od začetka ga vodi glasbeni pe-dagog Miha Haler.

Zbor nastopa na lovskih prireditvah in srečanjih na območjih ZLD Posavje in ZLD Celje ter sodeluje na vseh večjih prireditvah v kraju, občini in tudi izven

Spomin

Ciril Kamnar

Pod grmom košatim lovec sedi,
na jaso pogled mu uhaja.
Leta nazaj mu sega spomin
na podobo iz raja:

V mraku stoji rdeča postava.
Ptic pesem po gozdu odmeva,
previdno žival zrak ovohava
v rosno jutro, ki se poraja.

Že se razblinil je mrak.
Sonce je posijalo na jaso,
ko je izstopil srnjak
na sočno jutranjo pašo.

Zdaj roka po puški je segla,
neizprosen je lovčev obraz.
Lepota živali lovca je zmedla,
srce trepetaje mu bije na glas.

Strel zmoti drobnih ptic petje,
ki hitro se v gozd razbeže.
Srnjak mrtev omahne v cvetje,
rosno oko lovca vanj se zazre ...

Pod grmom košatim lovec sedi.
Minila mladost je, mnoga so leta,
daleč nazaj mu sega spomin,
njegovo življenje se spleta.

nje. Nastopil je na treh pevskih taborih v Šentvidu pri Stični in trikrat na reviji Bratstvo in enotnost občin kolpskega in posavskega področja v Črnomlju. V letu 1976 je posnel tudi nekaj pesmi za RTV Ljubljana.

Zbor je bil pobudnik srečanj lovskih pevskih zborov Slovenije in je leta 1974 organiziral I. tovrstno srečanje v Globokem.

OKTET LD KUNGOTA

Ustanovljen je bil leta 1975.

Vodi ga pevovodja Ervin Ravnjak. Na IV. srečanju LPZ je prvič nastopil. So-deloval je tudi na osrednji proslavi 70-letnice slovenskega lovstva v Ljubljani. Sicer pa oktet nastopa na raznih pri-reditvah v Kungoti in pri sosednjih lov-skih družinah.

OKTET ZLD MARIBOR

Ustanovljen leta 1969.

Oktet sestavljajo člani iz sedmih lov-skih družin. Skozi vsa leta ima vaje redno enkrat tedensko. Zbor ima že bo-gat repertoar. Nastopa širom po ob-močju Zveze lov. družin Maribor na večjih lovskih prireditvah.

Zbor je posnel tudi dve pesmi za skup-no ploščo lovskih pesmi. V programu ima snemanje tudi šestih pesmi za RTV Ljubljana.

PEVSKI ZBOR LD MEDVODE

Ustanovljen leta 1975. Pozneje se je priključilo k zboru več pevcev nelov-cev. Sedaj zbor nastopa za prosvetne in lovske potrebe v najširši okolici.

Zbor vodi profesor Janez Tome.

PEVSKI ZBOR LD PODGORJE

Ustanovljen je bil leta 1973 kot oktet, sedaj šteje 13 pevcev. Zbor sedaj vodi Ivan Ridl.

Nastopa v domačem kraju in na celot-nem območju občin Slovenj Gradec in Dravograd. Sodeluje na raznih javnih prireditvah, na občinskih in seveda

vseh lovskih. Udeležil se je vseh srečanj lovskih pevskih zborov Slovenije. V letu 1976 je sodeloval v televizijski oddaji »Ljudje in zemlja«.

Zbor je bil v letu 1975 organizator II. srečanja LPZ Slovenije.

LOVSKI OKTET SODRAŽICA

Ustanovljen je bil leta 1971. Vodstvo okteta je prevzel glasbeni pedagog Franc Gornik, član LD Sodražica, in ga vodi še sedaj.

Že leta 1973 je imel oktet samostojen celovečerni koncert. Od takrat ima vsako leto enkrat celovečerni koncert v Sodražici. Udeležuje se redno srečanj

Program srečanja v Mariboru

Lovski pevski zbor Dekani:

V gozdu (Fabjan Vatovec)
Vse mine (Gustav Ipavec)

Lovski pevski zbor Globoko:

V gozdu (Zelnik)
Doberdob (Zorko Prelovec)

Lovski pevski zbor Idrija:

Po cesti je prišel en jagerček mlad
Nov cvet (Karol Pahor)

Oktet Kungota:

Pogled v nedolžno oko (Hugo Sattner)
Venček koroških (Pavel Kernjak)

Oktet Maribor:

Večerni Ave (Anton Foerster)
Lovec — čez hribe, doline (Narodna)

Lovski pevski zbor Medvode:

Planika (Rado Simoniti)
Zvonček (Lovro Hafner)

Lovski pevski zbor Podgorje:

Pohorski jager (Franček Robnik)
Pod oknom (Anton Hajdrih)

Lovski pevski zbor Sodražica:

Mi smo lovci (F. Gornik)
Postojte (S. Tomc)

Lovski pevski zbor Vipava:

Moje srce (Rado Simoniti)
Ob razhodu (Pavel Šivic)

Lovski pevski zbor Železna Kapla:

Nedeljski jagri (Luka Kramolc)
V lastni deželi smo tujci postali

Praporščaki s prapori, lovski pevski zbori in drugi lovci odhajajo po uvodnem delu srečanja na Trgu svobode v dom JLA, kjer je bil glavni del prireditve

slovenskih oktetov v Šentjerneju. Za RTV Ljubljana je posnel 15 pesmi, ki jih ljubljanski radio pogosto predvaja. Njegov program sestavljajo lovske pesmi, pesmi ribniško-sodraške doline in umetne pesmi.

Oktet se je udeležil vseh srečanj lovskih pevskih zborov, v letu 1977 pa je bil tudi gostitelj IV. srečanja LPZ Slovenije.

LOVSKI PEVSKI ZBOR »ZLATOROG« VIPAVA

Zbor deluje od spomladi 1976, na območju Zveze lovskih družin Gorica. Sestavljajo ga člani več lov. družin občine Ajdovščina. Pokroviteljstvo nad zborom je prevzela ZLD Gorica.

Zbor je prvič nastopil na srečanju LPZ Slovenije v Dekanih leta 1976. Nastopa na številnih prireditvah na širšem Pri-

morskem. Programsko je usmerjen na ljudske in lovske pesmi, pa tudi na druge skladbe slovenskih avtorjev. Goji tudi pesem iz NOB.

Zbor vodi ravnatelj glasbene šole v Ajdovščini Franc Zupančič. Zbor šteje 27 pevcev.

LOVSKI PEVSKI ZBOR ŽELEZNA KAPLA — AVSTRIJA

Zbor je bil ustanovljen pred tremi leti in šteje 18 članov. Vodi ga Vladimir Prušnik, sin znanega borca in rodoljuba Karla Prušnika-Gašperja.

Zbor nastopa na raznih lovskih in tudi drugih slovenskih kulturnih prireditvah. Spričo svoje aktivnosti je dobro poznan širšemu krogu lovcev in tudi ne-lovcev na Koroškem.

Člani zbora so tudi člani slovenskega Kluba prijateljev lova v Celovcu.

Prvenstvo Lovske zveze Slovenije v streljanju za leto 1978

Janez Saksida, predsednik komisije za strelstvo pri LZS

Od 7. do 9. julija so bili gostje Lovske družine Radeče vsi najboljši slovenski lovci-strelci. Vse ZLD, ki so povezane v LZS, so poslale na to tekmovanje svoje najboljše predstavnike. Skupaj je nastopilo 126 tekmovalcev v 26 ekipah v lovski kombinaciji ali posameznih disciplinah.

Izvedba prvenstva je bila poverjena LD Radeče iz ZLD Zasavje. Domačini so se potrudili, da je celotno prvenstvo poteklo brez pripomb s strani nastopajočih in vodstva tekmovanja.

V okviru tekmovanja je tudi 26 kan-

didatov opravljalo sodniški izpit za lovsko-strelska tekmovanja. Izpitni komisiji (Dolničar, Šekoranja st., Kovačič, Jež) je predsedoval Ivan Šekoranja st. Praksa kaže, da bo zaradi vse več zahtevnejših tekmovanj potrebno kategorizirati tudi sodnike.

Žrebanje štartnih števil je bilo v petek, 7. julija, ob 19. uri v domu LD Radeče. Istočasno je bila formirana tudi žirija tekmovanja v sestavi: Radešič — Prekmurje, Kranjc — Zasavje, F. Rakuša — Ptuj, Trček — Koper, L. Dornik — Maribor, Zadnikar — Ljubljana in M. Horjak —

Celje, ki je izžrebala shemi za oba dneva tekmovanja (sobota št. 5., nedelja št. 1).

Določila je tudi, da drugi tekmovalni dan strelci tekmujejo v obratnem vrstnem redu po izžebanih štartnih številkah, da je začetek tekmovanja v soboto, 8. julija, ob 8.30 in v nedeljo, 9. julija, ob 7. uri. Za kontrolo nastavitve strojev po shemi sta bila zadolžena F. Rakuša in J. Saksida.

V disciplini »umetni golobi« so sodelovali prav vsi najboljši iz vse Slovenije. Glede na predhodna tekmovanja v tem letu, ko so bili doseženi izredni rezultati, smo take uspehe pričakovali tudi v Radečah. Žal le pričakovali! Že prvi dan tekmovanja je bilo jasno, da na umetne golobe ne bo dobrih rezultatov.

Najboljši na umetne golobe: (z leve) Mišo Horjak, drugo mesto; Anton Zupan, prvo mesto; Janko Rožmarin, tretje mesto
Foto V. Kenda

Uspehi

Tarča »srnjak« — posamezniki:

od možnih 100 krogov

1. Branko Komljanec, Gorica III	94
2. Boris Planinc, Celje II	91
3. Marjan Dornik, Celje I	90
4. Dušan Urankar, Celje III	89
5. Bogdan Jež, Ljubljana I	89
6. Franc Pavlovič, Postojna II	89
7. Igor Piculin, Gorenjska	89
8. Niko Mejaš, Zasavje	88
9. Mirko Krulc, Maribor I	88
10. Darko Pahor, Gorica III	88

Tarča »srnjak« — ekipe:

od možnih 400 krogov

1. ZLD Gorica III	349
2. ZLD Celje I	342
3. ZLD Ljubljana I	341
4. ZLD Gorenjske	334
5. ZLD Ljubljana II	328
6. ZLD Gornja Radgona	328
7. ZLD Celje III	319
8. ZLD Prekmurje I	315
9. ZLD Posavje II	314
10. ZLD Celje II	314

Umetni golobi — posamezniki:

od možnih 50 golobov

1. Anton Zupan, Celje I	47
2. Mišo Horjak, Celje I	47
3. Janko Rožmarin, Ptuj I	46
4. Janez Kralj, Gor. Radgona	45
5. Jože Zadnikar, Ljubljana I	45
6. Janez Šekoranja, Posavje	45
7. Štefan Benko, Prekmurje II	45
8. Slavko Milič, Gorica I	45
9. Slavko Čuček, Maribor II	45
10. Marjan Dornik, Celje I	44

Umetni golobi — ekipe:

od možnih 400 golobov

1. ZLD Celje I	360
2. ZLD Ptuj I	344
3. ZLD Prekmurje II	326
4. ZLD Koper	326
5. ZLD Posavje	322
6. ZLD Ljubljana I	322
7. ZLD Maribor II	318
8. ZLD Prekmurje I	312
9. ZLD Gorica I	310
10. ZLD Postojna	304

Lovska kombinacija — posamezniki:

od možnih 200 točk

1. Anton Zupan, Celje I	179
2. Mišo Horjak, Celje I	179
3. Marjan Dornik, Celje I	178
4. Jože Zadnikar, Ljubljana I	173
5. Bogdan Jež, Ljubljana I	173
6. Aleksander Gergar, Prekmurje I	171
7. Janez Kralj, Gor. Radgona	169
8. Franc Strniša, Gor. Radgona	167
9. Boris Planinc, Celje II	167
10. Janez Markelj, Gorenjska	166

Lovska kombinacija — ekipe:

od možnih 800 točk

1. ZLD Celje I	702
2. ZLD Ljubljana I	663
3. ZLD Gornja Radgona	630
4. ZLD Prekmurje I	627
5. ZLD Posavje I	620
6. ZLD Prekmurje II	610
7. ZLD Maribor II	606
8. ZLD Maribor I	606
9. ZLD Ljubljana II	606
10. ZLD Postojna	603

Prvenstvo LZS v streljanju v Radečah: (z leve) Tone Klančar, Anton Brilej, Janez Saksida in strelski sodniki Sekoranja st., Dolničar, Kregar, Kovačič

Niti v soboto in ne v nedeljo nobeden izmed tekmovalcev ni zadel vseh golobov posamezne serije. Nedvomno je delni vzrok temu v strelišču, ki je sicer zgrajeno natančno po načrtu in opremljeno z aparaturο Rossini. Po tem načrtu stojijo metalni stroji nekaj niže od nivoja zemljišča, medtem ko je

olimpijska norma, da metalni stroji stoje z zemljiščem v istem nivoju. Zaradi tako postavljenih strojev strelec zlasti nizko leteče golobe in tiste pod koti med 40° in 45° zagleda nekaj kasneje kakor na olimpijskem strelišču in to desno ali levo od sredine, kjer strelec goloba pričakuje. Če strelec v vsaki seriji

Najboljše ekipe na umetne golobe: (z leve) II. mesto — ptujska (Rožmarin, Muzek, Rakuša); I. mesto — celjska (Dornik, Horjak, Zupan, Keber); III. mesto — prekmurska (Benko, Ferenčič, Radešič, Štibilar)

zaradi tega ne zadene le enega goloba, v seštevku vseh serij to že pomeni toliko, da ni mogoče govoriti o vrhunskem rezultatu. Seveda so vzroki tudi subjektivni, saj tako naporno tekmovalstvo zahteva tudi dobro psihično pripravljenost. Kako slabi so bili rezultati, najbolje kaže podatek, da se je v A kategorijo v letu 1977 povzpelo 49 strelcev, v letu 1978 pa le 33.

V disciplini »tarča — srnjak« je nastopilo 126 strelcev vseh zvez lovskih druženj. Rezultati v tej disciplini pa so iz leta v leto boljši. Prav letos lahko govorimo o izredni pripravljenosti večine tekmovalcev, saj jih je kar 51 osvojilo zlati strelski znak Lovske zveze Slovenije.

Presenetljivo so zmagali predstavniki ZLD Gorica, ekipa in posameznik, s povprečnim rezultatom 87 krogov. Nesporno je, da tak uspeh ni slučajen: strelci ZLD Gorica so prek celega leta trdo »delali« predvsem v tej disciplini; trud je bil poplačan s prvim mestom. V tej disciplini nadalje lahko pričakujemo še boljše uspehe, predvsem zato, ker je strelšče za to disciplino enostavno, streljanje pa zaradi razmeroma cenene municije, tarč in orožja dosegljivo vsem lovcem. Tudi število v trgovski mreži nabavljenih tarč in nabojev jasno kaže, kolikšen obseg je zavzelo streljanje v tarčo »srnjak« v Sloveniji. Samoupravni sporazum o strelstvu LZS, ki podrobno ureja vso dejavnost tega področja, je prispeval k rezultatom, ki smo jih pričakovali.

V kombinaciji, kar je vrhunec v lovskem streljanju, je pričakovano zmagala — ekipno in med posamezniki — ZLD Celje. Sploh je prvenstvo za leto 1978 potekalo v znamenju primata celjskih strelcev: zmagali so med posamezniki in ekipno v kombinaciji, na umetne golobe in dosegli drugo mesto »na srnjaka«. Takega uspeha do sedaj še ni dosegla nobena ekipa.

Iz rezultatov pa je tudi razvidno, da so razlike v točkah med ekipami zelo majhne in je izenačenost v

zgornji polovici velika. Žal se prvenstva niso udeležile naše zamejske lovske organizacije. Lovske organizacije združenega dela pa je uspešno zastopal predstavnik lovišča »Kozorog«, Janez Jenko.

Ob zaključku tekmovanja je zbranim v imenu LZS spregovoril Tone Klančar, predsednik komisije za DS in SLO pri LZS. Vsem nastopajočim je čestital k doseženim uspehom in poudaril velik napredek slovenskih strelcev tako v množičnosti kakor

v kvaliteti, kar je pomembno pri lovskem udejstvovanju kakor tudi za obrambo naše domovine. Posebej je čestital vsem novim strelskim sodnikom in se zahvalil LD Radeče za gostoljubje in uspešno izvedbo prvenstva. V imenu LZS je predstavniku LD Radeče Antonu Brileju izročil priznanje LZS predsednik komisije za strelstvo pri LZS. Častne nagrade in diplome pa so najboljšim podelili Tone Klančar in sodniki prvenstva.

Jezero ali »Bajer«

Roman Zorko

»Ob majhnem potoku, ki se izliva v Krko, je majhno kraško jezero, obdano z močvirjem. Jezero s svojo okolico je še vedno nedotaknjen košček narave. Obraščeno je z ločjem, kalužnicami, jelšami ter drugim močvirskim rastlinjem in drevjem. Domačini temu kraju

Izvalile so se mlade mlakarice

Foto B. Galjot

pravijo tudi 'Bajer'. Kraj je tako močvirsen in poln blatnih izvirkov, da je skoraj nedostopen. Le tisti, ki pozna kraj, lahko pride iz gozda do jezera, sicer bi se pogreznil v blato in bi se težko rešil ali sploh ne. Na tisti strani jezera, ki leži ob gozdu, je sedaj državno posestvo. Ob jezeru so od nekdaj gnezdile divje race. Tu so dobro skrite valile v močvirskem ločju...» To je del uvoda mojega članka z naslovom »Bile so srečna družina«, v Lovcu, št. 6 — september 1971.

Kraj, ki ga omenjam, pa je zdaj že spremenjen. Pri jezeru je zgrajeno vodovodno črpališče. Jezero samo je zasuto in okolica je zgubila svojo prvobitno naravno značilnost. Jezero je ležalo le kakih sto metrov zahodno od asfaltirane republiške ceste, ki pelje mimo Šmarjeških Toplic. Približno na sredi med vasjo Kronovo ob Krki in Šmarješkimi Toplicami. Globoko je bilo dvajset do trideset metrov, s površino kakih sto kvadratnih metrov. Poleg glavnega izvirka, ki je dajal vodo jezeru, sedaj pa je zajet v vodovod, so blizu še manjši izvirk mrzle in tople vode. Voda iz jezera in izvirkov je odtekala po širokem jarku in se kakih sto metrov pod jezerom izlivala v potok Toplica, ki se pri vasi Kronovo izliva

v Krko. Jezero je zdaj zasuto z nepropustno ilovico. Izvirki jezera je zaprt in voda ne more več priteči na površino. Prav tako so s posebnimi vrtinami, ki jih je naredil geološki zavod iz Ljubljane, zaprti in zajeti še štirje izvirk, da tudi iz teh voda več ne teče v nekdanje jezero in ne na površino. Ob zasutem jezeru je zgrajeno črpališče in voda napaja del vodovodnega omrežja za Novo mesto in okolico. Posebne črpalke črpajo vodo iz globine kakih trideset metrov. Približno polovica vode teče pod pritiskom črpalke po ceveh v zbiralne bazene na Kiju pod Trško goro, od koder po prostem padcu po potrebi napaja vodovodno omrežje. Preostali del vode pa se zaenkrat, dokler ne bo potreba po pitni vodi večja, še vedno odteka v potok Toplica. Le manjša izvirka tople vode, ki ni primerna za pitje, nista zajeta v vodovodno omrežje. Kaj bo s tema izvirkoma, še ni znano. Urbanisti predvidevajo kopališki bazen. Domačini so kraju pravili Jezero ali

Raca mlakarica na gnezdu

Foto B. Galjot

»Bajer«. V katastrskih mapah iz let 1869 in 1877 so izvirk in jezero označeni z imenom »Jezero«, okolica pa »Pri jezeru«. Kraj, kjer je sedaj »Črpališče Družinska vas«, je označen z imenom »Bajer«. Okolica nekdanjega jezera na zahodni strani, kjer se začenja gozd, je še vedno močvirna in zlasti ob deževnem vremenu nedostopna. Zemljišče na vzhodni strani je skalnato in dostopno.

Preden so jezero zasuli, so potok Toplica, ki priteka iz Šmarjeških Toplic, regulirali in vodni nivo tega potoka

znižali. Njegova voda se zaradi tega sedaj ne more več mešati s pitno vodo nekdanjega jezera in izvirkov. Okolica jezera se je s tem spremenila in zemljišče na zahodni strani ob nekdanjem jezeru je zdaj delno izsušeno ter vedno bolj zaraslo s travo in ločjem. Toda v tem kraju, kjer se začenja gozd, je še vedno nekaj tako imenovanih »lukenj«, širokih dva do tri metre, kjer je plast zemlje tanka ali pa je sploh ni. V ostalem je zemljišče na površini poraslo z grmovjem in drevjem, pod njim pa je blato, o katerem pravijo, da »vleče

Iz odprtega pisma komisije za varstvo voda in okolja Ribiške zveze Slovenije ob letošnjem 5. juniju — mednarodnem dnevu človekovega okolja

Le pičlih 5 % naših vodnih tokov še ni onesnaženih! Polovica našega prebivalstva nima zdrave pitne vode! Poraba in razlivanje pitne vode gre čez sleherni mero! Vsak liter onesnažene vode onečedi ali zastrupi nadaljnjih 15 litrov vode! Zato so delegati vseh vodnogospodarskih skupnosti združenega dela in krajevnih samouprav podpisali ustrezen dogovor o temeljnih srednjeročnega načrta do leta 1980, po katerem bomo zmanjšali onesnaženost voda za polovico (odpravili 4. stopnjo onesnaženosti).

Človek poprečno vdihne 12 000 l zraka dnevno. Kri dobiva kisik v pljučih in z njim oskrbuje vse celice in vsa tkiva človekovega telesa, iz organizma pa odvaža ogljikov dioksid. Tega drevje vsr-

kava in nam vrača kisik. Povsem smo navezani na okolje, na čist zrak. Dim in plini v zraku povzročajo kemične procese tudi v naših pljučih in seveda bolezni. Zastrupitve iz zraka so do 20-krat hitrejša in do 80-krat učinkovitejša kakor zastrupitve s hrano in terjajo vse več žrtev. Zato skrbite za čist zrak, skrbite za drevje, zahtevajte odpravo kajenja v skupnih prostorih!

Ali veste, da uvažamo — za tujo valuto, ki jo trdo prislužimo z izvozom blaga, s turizmom, s storitvami za tujce — na deset tisoče ton starega papirja, krp, starega železa? Na desetine milijonov dolarjev gre! Pri nas pa vsepovsod leži papir, staro železo, krpe, gume, steklo, plastika in drugo. Ali veste, da tudi na smetiščih nastajajo strupeni plini...? Ob smetiščih in gramoznicah se je zastrupilo z onesnaženo vodo že več otrok in odraslih! Nikar ne mečite smeti in odvečnih predmetov v vodo!

V 16 letih smo v Sloveniji izgubili 34 000 ha njiv in vrtov, kar je nad 11 % vse naše orne zemlje! Če bi uresničili vse zazidalne načrte, bi v nadaljnjih 10 letih izgubili še 18 % orne zemlje! Že sedaj pa petino hrane uvažamo — poleg večine surovin in polovice energije. Kje naj v bodoče pridelujemo hrano? Načrte je treba spremeniti in graditi na slabši zemlji, bolj urejeno, strnjeno. To bo edino prava dediščina našim otrokom in vnukom! Ne zapustimo jim zgolj zidov, ohraniti moramo tudi polja! V naši domovini smo že veliko ustvarili; socialistična samoupravna skupnost sprošča našo ustvarjalnost. Pri tem pa ne bomo brezbrizni do človekovega okolja, ne zanašajmo se, da bo že kdo drug uredil. To je skrb in odgovornost nas vseh! Recite: tudi moja! Recite to na glas na delavskem svetu, v skupščini, delegaciji, v društvu in povejte pošteno, kako si to predstavljate! Potem pa skupno pretehtajmo in se lotimo dela!

vase«. Ko smo bili še otroci, so nas vedno opozarjali, da tam ne smemo hoditi. Nekdaj je bil ta kraj še bolj nevaren kakor sedaj. Kot otrok sem slišal pripovedovati starejše, da je zašla v to močvirje telica, ki je bila z drugo živino na paši. Pogreznila se je v blato in je niso mogli rešiti z vrvmi, lestvami in dolgimi rantami, ki so jih nametali okoli telice.

Tudi o tem jezeru je nastala pravljica, kakor jo menda pripovedujejo o več kraških jezerih, da namreč v njem spi zmaj. Med okoličani je bila razširjena vera, da mora mlinar iz mlina blizu jezera vsakih petdeset let vreči v jezero tele, da ga zmaj požre. Če tega ne bi storil, bi se zmaj razjezil, pomahal z repom in z vodo poplaval vso okolico.

V bližnji vasi sta se dogovorila sinova dveh kmetov, da bosta odšla za kruhom v Ameriko. Toda na cesti blizu jezera je prvi drugega ubil in oropal. Truplo je vrgel v jezero in ga zakril z vejami. Kmet, ki je ob jezeru sekal grmovje in kosil seno, je ugotovil, da v jezeru nekaj smrdi. Mislil je, da je mlinar po 50 letih spet vrgel v jezero

tele, da zmaj ne bi poplaval doline. Šele ko se je truplo toliko dvignilo, da so se pokazali čevlji in noge, je odkril truplo umorjenega. Mati je umorjenega, sicer že vsega razpadlega, prepoznala po obleki in rečeh, ki jih je dala sinu s seboj na pot. Tako so odkrili zločinca in ga kaznovali, saj po storjenem zločinu ni odšel v Ameriko. Ta umor se je zgodil, ko sem bil otrok, star šest let. Večkrat se še spominjam, kako sem opazoval žalosten prizor, ko je skupina vaščanov ob navzočnosti dveh orožnikov nesla umorjenčovo truplo.

Pred leti mlakarice na jezeru niso bile redke, kakor so sedaj. Velikokrat sem jih opazoval, kako so se tam čez dan mudile, proti večeru odletele na Krko in se zjutraj spet vrstile.

Lovišče naše lovske družine (LD Otočec) meji na Krko, kjer so za mlakarico ugodni pogoji, toda zdaj že slabši. V strugi Krke so na mnogih krajih otočki, ki jim tukaj pravimo tudi »jergebčki« ali »jergelci«, porasli z vrbo. Na starih vrbah race rade gnezdiijo, da jim narasla Krka ne odnese gnezd. Zdaj na teh

otočkih kosijo travo in marsikje so posekali tudi grmovje in vrbe. Lovska družina skuša to preprečiti in vrbe spet zasaditi, da bi mlakarice lahko varno gnezdile. Tudi potoki v našem lovišču, ki tečejo v Krko, kot Žerjavinec, Radulja in Toplica, imajo za race ugodne pogoje. Kljub temu se je pred leti stalež mlakarice v našem lovišču zmanjšal, zaradi večjega odstrela oziroma zaradi večjega števila lovcev. V zadnjih letih pa se je stanje precej popravilo. Lov na mlakarico smo omejili na ta način, da sme vsak član odstreliti le določeno število rac. Poleg tega je naša LD pred leti kupila večje število mladih mlakaric in jih spustila na Krko pri hotelu Otočec. Lov na vodno perjad v tem predelu je bil več let povsem zabranjen in izpust mlakaric se je obnesel.

V začetku marca letos sem videl raca in raco mlakarico, kako sta iskala primeren kraj za gnezdo. Več dni sta plavala po potoku in hodila ob njem ter nazadnje našla gnezdišče v močvirju. Družino, ki je imela psa in je vedno stikal ob potoku, sem opozoril, naj psa privežejo. Ko je prišel čas gnezdenja, sem videl ob jutrih, kako je iz grmovja večkrat zletel racak. S samico sta tam naredila gnezdo. Varoval jo je in skrbel zanjo. Tako sem kasneje ob potoku Toplica opazil dvanajst raček, ki so plavale okoli vodeče mlakarice po potoku navzdol. Učila jih je, kako se spretno skrijejo v grmovju, se potuhnejo, naglo razbežijo in spet zberejo.

Opazoval sem jih skoraj pol ure. Izvalile so se gotovo v močvirju, kjer je bilo jezero in kjer so mlakarice vedno gnezdile. Da bi tam gnezdile in izvalile še velikokrat!

Kraj, kjer je bilo jezero, je še vedno porasel s ščavjem in ločjem. Gozd pa sestavljajo jelše, hrasti, smreke in lipe. Gozdarju, pristojnemu za predel ob črpališču, je naročeno, naj tam ne odkaže posek, da bi na ta način gozd ohranil svojo prvotno podobo. Prav bi bilo, da pri nadaljnji regulaciji po nepotrebnem ne bi uničevali narave in njenih lepot. Temu bi se z dobro voljo vsaj delno lahko izognili.

Vodovodno črpališče pri nekdanjem Jezeru ali »Bajerju«

Foto I. Konda

Slovo v noči

(Dogodek v sneženi letošnji pomladi)

Ivanka B.

Brisalci na vetrobranskem steklu so z veliko težavo odstranjevali snežene kosmiče, ki so se nabirali ob vse močnejšem sneženju na naše vozilo. Premikali smo se le s težavo, kilometer za kilometrom. Na desni reka Mirna, na levi gozd, cesta pa neplužena, nevarna. En sam meter bi bil lahko usoden, če bi nam zaneslo vozilo. Pred nami se je na cesto vsulo kamenje. Nenadoma je nekaj udarilo v prednji del avta, močno, kakor da bi nekdo udaril s pestjo. »No, še tega se nam manjka, da nam kamenje poškoduje avto,« je ves preplašen dejal naš voznik Polde. Ustavili smo. Naproti nam je v metežu prihajalo vozilo, ki se je moralo prav tako ustaviti zaradi kamenja na cesti. Skupno smo pričeli odstranjevati kamenje, nato pa smo voznika, ki je potoval v nasprotno smer, povprašali, kje pravzaprav smo. Nameravali smo namreč v Mokronog. Dejal nam je, da smo blizu železniške postaje Jelovec, to pa je šele nekako četrť poti iz Sevnice do Mokronoga. Ker sta bili obe vozili razsvetljeni z lučmi drug drugega, je naš voznik Polde takoj izkoristil priložnost ter ugotavljal, kaj naj bi udarilo v avto. Razen rjavega madeža na sprednjem levem blatniku ni bilo ničesar. Madež pa ni bil od kamenja, temveč od krvi. Od kod kri na avtu?

Sklonil se je ter pod avtomobilom opazil pernato gmoto. Pobral jo je ter si jo ogledal pri luči vozila.

Bila je sova, na prvi pogled zelo težko poškodovana. Desna perut se nam je zdela zlomljena, iz kljuna pa je kapljala kri.

Kaj sedaj? Živali ne moreš kar tako vreči v sneg, jo pustiti nemočno. Fant v nasprotnem avtu nam je rekel, naj gremo v Krmelj, češ da je tam nekdo »ki tiče šopa«. Kako se piše, tega fant ni vedel. Poslovili smo se ter krenili naprej.

Nekako po 30 minutah smo prispeli v Tržišče, tu pa smo zavili desno proti Krmelju. Ponovno križišče. Le kam sedaj? Na veliko srečo se je iz teme vzel fantič, kakšnih deset let je imel, na ramah pa je nosil smuči. Povprašali smo ga, če pozna nekoga, ki »tiče šopa«.

»O, poznam. To je Meserkov stric. Ivan mu je ime, pa lovec je tudi, veste.«

Dobili smo točne informacije. Po nekaj minutah smo pozvonili na vratih v prvem nadstropju novega stolpiča v Krmelju. Vrata nam je odprl možak večje postave, širokih pleč, z brki pod nosom, čisto pravimi, lovskimi. Vprašal je, kaj želimo. Prepričan je bil, da smo se zmotili, da morda iščemo stanovaleca nad njim ali kaj podobnega.

Povedali smo, za kaj gre, toda možak se je razjezil že med vrati, ter nam v ostrejšem tonu rekel: »Veste, sove so zaščitene, povrhu sem pa še lovski čuvaj, zato bi se pogovorili malo natančneje.«

Povabil nas je v stanovanje. Polde pa je medtem skočil v vozilo po ranjeno žival. Možakar nam je vzel ptico iz rok ter jo skrbno pregledoval. Čez lica se mu je razlezel prijazen nasmeh, prvotna strogost je izginila. Dejal nam je: »Verjamem vam, da se je ptica zaletela v avto, saj je še topla. Šiber ni nikjer, perut pa ni tako močno poškodovana. Tudi kri na kljunu ni tako strašna zadeva.« Bilo nam je veliko laže. Mislili smo že, da bomo imeli težave. Možak je vzel iz hladilnika nekaj surovega mesa ter ga ponudil ptici. Ta je krepko šavsnila po njem, ga požrla ter ponovno napadla drugi kos mesa.

Odložil je ptico ter nam ponudil šilce slivovke. Nismo se dali prositi dvakrat. Kar sama je stekla po grlu.

Malo smo se razgledali po stanovanju. Povsod same živali, rogovje uplenjenih srnjakov, ribe... Seveda, vse preparirano. »Ja, veste, lovec sem, sam ne vem točno od kdaj. Leta 1947 sem stopil v službo državne zaščite — milice. Bil sem gozdni miličnik, od takrat se me drži tudi lov. On mene, jaz pa njega, je že tako.«

Sedaj je upokojen. Revma ga je dajala, motor, motor. Dolga leta je delal kot prometni miličnik. Na motorju v mrazu, na motorju v vročini. Pravi, da mu ni žal, ljubil je svoj poklic. Leta 1974 je opravil lovskočuvajski izpit. Povprašali smo ga po konjičkih. »Rad imam naravo,« je dejal, »zato sem posvetil ves

Ivan Meserko iz Krmelja in njegove preparirane živali

prosti čas samo njej, materi naravi. Vidite, prepariram.«

Pokazal nam je nekaj primerkov ptic, srnjadi, kun, rib. Prava paša za oči. Človek kar verjeti ne more, da so te živali mrtve, tako spretno jim je »vdahnil« drugo življenje.

»Prepariram v glavnem le zase. No, ne rečem, tudi svojim prijateljem rad napravim uslugo. To je moj konjiček. Z obrtjo se ne ukvarjam.«

Pripovedoval nam je o velikem poginu prib, ki so v letu 1976 letele domov

Lesna sova

Foto VI. Pleničar

na sever, pa jih je pri nas presenetil in pokončal mraz. Eno ima preparirano. Grenak spomin na kruto vremensko nepriliko.

Na njegovem lovskem suknjiču je pri-peta značka Gorske straže. Zelo je po-nosen nanjo, saj nam je govoril samo o svojem odnosu do narave. Ekolog, ni kaj.

Še en kozarček smo ga zvrnili na nje-govo komando. Je že tako, stara žan-darska beseda tudi nekaj velja. Rekel nam je, da je to dobro, da od slivovke glista crkne. Ja, komu pa je danes do glist? Ubogali smo ter izpili »gift« za gliste.

Med pogovorom, ki se je zavlekel

pozno v noč, smo precej zakadili sta-novanje. Posebno Polde je bil prav te-čen s svojimi kubankami. Naš lovec je odprl okno (je namreč nekadilec), da bi malce prezračil. Naša sova, ki je čepela na pomivalni mizici, se je dvi-gnila ter odfrfotala v noč.

»Ste jo videli,« je dejal, »prišla je k sebi in odšla.« Pri teh besedah se je zadovoljno nasmehnil ter šegavo po-mežiknil.

Sova je odletela v noč, v noč smo odšli tudi mi. Sova brez bolečin, mi pa brez glist.

Z veseljem se bomo spominjali »strica, ki tiče šopa«, človeka, katerega vsaka beseda govori le o naravi.

Utrinki iz snežniških gozdov

Povzetki iz obširnejšega teksta »Šumijo gozdovi snežniški«

Jože Janež

V duhu si predstavljam svojo rodno deželo Notranjsko nekoč. Obdajali so jo nepregledni gozdovi in tam pod Javornikom se je lesketalo pre-sihajoče jezero, nad Cerknico pa je šumela čarovniška gora Slivnica. V Križni in Postojnski jami so našli kosti jamskega medveda. In prvi nji-hovi človeški prebivalci so krčili gozdove, si gradili domove, rajali in umirali...

Šumijo gozdovi domači. Skoraj prav tako prostrani in nepregledni, kakor so bili pred tisoči let. Šumijo in skrivajo prenekatero tajnost. V njih je že pralovec lovil divjad, na-to lovec, pravi in divji. V njih so se skrivali begunci in domovali raz-bojnik. V njih so se porajale razne pripovedi, tudi že zapisane. Iz njih sem povezal šopek zgodbic iz dav-no minulih dni o lovu, lovcih in divjadi.

Loška dolina, 25. 10. 1853: — Pre-tekli teden je grajski logar v gozdu, kake tri ure od Šneperske graščine,

naletel na medveda, ki se je le kakih osem korakov od njega vzdignil po-konci in planil nanj. Logar je še utegnil dvakrat sprožiti svojo puško v medveda, ki je že precej po prvem strelu zadet telebnil na tla. Toda puška ni bila s kroglo nabasana, temveč s šibrami in zato medved ni bil usmrčen. Spravil se je pokonci in planil na svojega morivca. Po-padel ga je za roko, s tacco pa od zadaj objel in ga treščil vstran.

Tedaj je gozdar, ki je prišel za lo-garjem, nameril svojo puško v med-veda. Ali strel mu odpove, zato jo pobriše in se medvedu umakne. Logar je bil v smrtni nevarnosti. Ako se medved ne bi bil obrnil k psu, ki se je zagnal vanj in ga gri-zel, kdo ve, kako bi se to končalo. Tako pa je k sreči logar ušel. Med-veda pa ni bilo mogoče potem do-biti. (»Novice«, dopisnik Danski.)

Zapisali so v številnih listih, da je cesar Franc Jožef na povabilo kne-za Windischgraetza leta 1864 prišel

POLHARSKA

Marička Žnidaršič

Noč je objela polja, gozd in gmajne, vasi se vdano spravljajo k pokoju, Snežnik je zagorel v rdečem soju in v njem se skrivajo premnoge tajne.

Tako. Krompirja je zdaj polna mera. Z nahrbtniki se pnemo v vrh počasi, v grmovju se v presledkih sova glasi in še povzdigne pravljličnost večera.

Po bukvah Tone pasti razporeja, nastavlja vanje polhom sladko vabo in zdaj pa zdaj zagodrnja nad sabo, ko pod nogo mu počí trhla veja.

Vsi zbrani smo krog ognja kakor
svatje,
oči se nam žare kot sonce v vodi,
ko pogovarjamo se o svobodi
in v srcu vsak nocoj vesel in mlad je.

Skozi oblake mesec se prikaže
in noč že čez enajsto se prevesi,
na ramo Tone vrečo si obesi
in gledat gre, kako nam sreča kaže.

Ko past zagleda sproženo in polno,
zavriska, da se vsa dolina stresa
in plaho zatrepečejo drevesa,
potem poboža polha mehko volno.

Kar s polno vrečo se nazaj povrne
in drugega za drugim iz kože sleče,
na raznju se že cela vrsta peče,
zdaj še krompir v žerjavico zagrne.

Ta vonj in vrisk in smeh nas vse
prevzame,
kot maki pisani so naša lica,
od ust do ust že kroži steklenica,
vse kar še spalo je, se zdaj razvname.

Z dreves je padla prva rosna kaplja
in jutro so odpeli petelini,
nekje pod nami za vasjo v dolini
preplašeno je zakričala čaplja.

Na ognju tlijo zadnje trde grče,
izza Snežnika mlado jutro kuka,
poslednjikrat zateglo jelen ruka.
Mi spravljamo ostanke, prazne vrče.

Srce pozdravi nema, draga bitja,
macesne, hraste, gabre, bukve vitke,
med nami so se spletle tanke nitke,
to noč zaznali nova smo odkritja.

Po dva in dva gremo zdaj z roko v roki
prek suhih trav, grmovja, senožeti
in zdaj pa zdaj poskuša kdo zapeti.
Tako nam je, kot da bi šli k poroki.

Polh na svojem nočnem pohodu za želodom

Foto I. Popit

na Notranjskem, da bi se udeležili lova na medveda na Javorniku, kjer so graščinski lovci sledili v snegu kar 8 medvedov.

V noči 15. novembra 1864, ko se je cesar pripeljal ob dveh po polnoči na postajo Rakek, je nastala silovita nevihta. Toda kljub naliveu so se podali na lov. Ker zaradi viharja niso mogli čez Cerkniško jezero, so se peljali v kočijah skozi Grahovo, Žerovnico in Lipsenj. Na lipenjskem mostu pri Krkotu so stopili iz kočij in šli peš čez Goričice in Gornje jezero do Stržena, kjer so se s čolnom prepeljali do vasi Laze. Od tod so šli lovci po strmi stezi na Javornik. Okoli 10. ure so prispeli na lovsko zbirališče v Otoški dolini, kjer so se okrepčali pod mogočno jelko, od tedaj imenovano »Cesarjeva hoja«, ki še sedaj stoji in je ni dovoljeno posekati. Deževalo pa je neprenehoma. Naliv je raztaljajal sneg in zato ni bilo mogoče zaslediti kosmatincev. Lovci so se sicer postavili na stojišča, gonjači pa pretaknili ves Lom in Brnovšek, a medvedov ni bilo nikjer. Nevihta jih je najbrž prepodila na bližnji Snežnik, ali pa so se poskrili po brlogih zunaj črte gonjačev. Lova je bilo za ta dan konec. Cesar je prenočil kar v logarski hiši v gozdu. Drugo jutro so lov nadaljevali, a zopet brezuspešno. Cesarja so

nato prepeljali čez vodo pri Gornjem jezeru in mimo Cerknice v grad Haasberg, od koder se je zvečer vrnil na Dunaj.

Leta 1883 so cesarja spet povabili na lov v notranjske gozdove.

Dr. Hinko Dolenec, znani lovski pisec, je o tem dogodku zapisal: Stari Tavželj iz Lazov nad Cerkniškim jezerom je bil izvrsten gozdar, lovec in tudi tihotapec. Ko je tisto leto prišel cesar na lov, so Tavžlja kot najbolj veščega določili za postavljaja. Nadlogar Pintar z Javornika se je precej mučil, da bi Tavžlju dopovedal, kako naj se obnaša in kaj naj reče, ko bo postavljaj cesarja na stojišče.

»Kaj me boste učili! Saj sem tudi z Radeckim govoril po nemško. Jaz že vem, kako se s takimi gospodi govori. Kar meni prepustite, bom vse prav naredil!«

Ko se je cesar s spremstvom prepeljal čez jezero, je nastopil Tavželj. Kot lovski vodič in postavljaj ga je končno pripeljal do stojišča. Tam se je po vojaško postavil pred cesarja in rekel: »Du, Kaiser, gute Stand! (Ti, cesar, dobro stojišče!).« Cesarjevo spremstvo se je zdrznilo in spogledalo. Cesar pa se je nasmehnul in vprašal Tavžlja: »Warst du auch Soldat? (Si bil ti tudi vojak?).« Tavželj je odvrnil: »Jo, Kaiser. (Da, cesar.).«

Ko mi je Pintar, ki je bil v cesarjevem spremstvu, to pripovedoval, sem komaj čakal, da se snidem s Tavžljem. Vse natanko tako se je zgodilo. In Tavželj je še pristavil: »Bodo mene taki učili, kakor je Pintar! Mar se nisem prav obnašal? Sem mar zastoj 14 let nosil puško in večkrat z Radeckim govoril! Tudi cekin mi je cesar podaril!«

Babnopoljski svečenik Franc Kanduč je v kroniko zapisal

Dne 14. septembra 1924 je trgovec Alojz Troha ustrelil v Šmarnem griču okrog 100 kg težko medvedko. S posestnikom Jožetom Janežem sta čakala zvečer jelena. A prišla je k Trohi medvedka. Streljal je nanjo. Ker pa ni takoj padla, je zbežal in klical na pomoč Janeža, ki je čakal nekoliko više. Ta je mislil, da je Troha streljal jelena in je pohitel proti njegovemu »štantu«. Ko pa je zagledal medvedko, je hitro še on streljal nanjo. Ker pa ni bil prepričan, če jo je zadel, saj se v večernem mraku ni več dobro videlo, je zbežal tudi on. Potem sta oba od daleč slišala, da mrcina rohni stalno na istem mestu. Sklepala sta, da je le hudo zadeta. Zato sta šla domov po voz in povabila s seboj še dva lovca. Ko so se vrnili, je bila medvedka še živa, a

obnemogla. Z dobro pomerjenim strelom jo je pri svetlobi iz laterne umiril upokojeni orožnik Koenigg.

Še iz zapisov dr. Hinka Dolenca (1838—1908)

Poznal sem gozdarja Janeza, ki mi je marsikaj zanimivega pripovedoval. Zelo dobro je streljal na bežečo divjad. Uplenil je tudi dva risa in med jeleni največjega, kar so jih pomnili. Rogovje tega jelena je še zdaj nad vrati Senožškega gradu in ima 19 odrastkov.

Med francosko zasedbo je Janez spremljal Čeha Brezina, ki je bil gozdni nadzornik za vso Ilirijo. Takrat je bilo strogo prepovedano koze po gozdu pasti. Zato so nekoč

nekemu postojnskemu kozarju postrelili več koz, ker se ni zmenil za opomine.

Pred malnsko hišo v Danah so me čakali, in celo stari Kraševce, gospodar tega mlina, je stal med lovci s puško v rokah.

Napotili smo se proti Ostremu vrhu. Komaj smo prišli do snega, smo že opazili sled medvedke z mladiči. Postojim, pogledam proti vrhu in že uzrem medvedko in enega mladiča. V tem hipu tudi ona mene zagleda. Jaz pa pomerim in sprožim. Prevrnila se je vznak in dvakrat hudo zarohnela. Prav ko sva si že upala na nastrel, zaslišiva Kovača, ki je vpil: »Morto...«

Poznal sem polharja Tomaža iz Kozarišč, ki je v treh nočeh sam ujel

v pasti 400 polhov, živeža pa je imel le za dva dni. Pravil mi je: »Imel sem s seboj 30 stav. Vreme je bilo pravo, polhov pa toliko, da je kar mrgolelo. Ko sem se drugi dan odpravljal, da se vrnem domov, sem pokuhal še zadnji živež in utrujen pri ognju skoraj zaspal. Potem pa me je premagala strast in začel sem nastavlјati. Taval sem kakor omamljen ponoči od stave do stave in zdelo se mi je, da je vsaka držala. Pospravil sem vse v malho in šel proti domu. Čeprav je star pregovor, da lovec nikdar ne stopa lažje kot takrat, kadar težko nese, mi je bila napolnjena malha vendar zelo nadležna in začel sem misliti, da bi jo skril in od doma brata poslal ponjo.«

»Zakaj pa niste par polhov spekli in se tako okrepčali?«

Tomaž me je samo pogledal in vedel sem, kaj mi bo rekel. Pravi polhar bi menda prej od gladu umrl, kakor da bi si v gozdu privoščil polha. Tega pravila se je držal tudi Tomaž in do smrti utrujen je prišel šele v mraku domov, čeprav od Vratic do doma ni več kot dve uri hoda.

Stari Pirc mi je pravil: »Veste, go spod, ko bi kukavic ne gnalo že v poletnem času na jug, bi jih ne bilo več na svetu, kajti pomladanski sneg jih ugonobi na stotine, če ne na tisoče. Na vreme se ta ptica prav nič ne spozna in si tudi ne zna pomagati. Noč jo vzame, ako je hudo.« Da je resnica, kar mi je pravil stari Pirc, sem se kasneje sam prepričal. Hodil sem za petelinom po Čabranskem Jarmovcu. Kukavic je bilo tisto leto toliko, kolikor jih nisem slišal ne prej ne poslej. Iz gozda me je pregnal sneg, ki je nenadoma zapadel in tudi skopnel v nekaj dneh. Ko sem čez osem dni spet prišel v gozd, se je le še kaka kukavica oglasila. In ko sem se vračal iz gozda ter se oglasil pri Pianekovih v Kozariščah, sem zvedel, da je bil sneg toliko

Kakor v pragozdu, kjer življenja drevesom ne odmerja sekira

Foto P. Vovk

kukavic prignal v vas, da so kar po hišah sedale in cepale. Kukavica je požrešna in živi le od ličink in gosenic. Če živeža ne najde, če pritisne mraz, kmalu pogine, ker lahko živka tega ni vajena.

Med lovce, katerim je treba žilave vztrajnosti in junaške vzdržljivosti, je prištevati tudi kunarje. Že za Valvasorja je slovela naša dežela po obilnosti in kakovosti kožuhovine. Na ljubljanske sejme o sv. Pavlu, januarja meseca, so prihajali kupovalci kož iz daljnih krajev. Že takrat, v Valvasorjevih časih, je imela koža kune zlatice vrednost manjše krave. In celo postava je določala stanove, katerim je bilo dovoljeno s to kožuhovino se ponašati. Leta 1873 so plačevali nabiralci kožuhovine kožo zlatice s petnajstimi goldinarji.

Poznal sem ljudi, ki so na jesen premišljevali, če bi šli čez zimo na Hrvaško za zaslužkom kot drvarji, ali bi ostali doma in se bavili z lovom na kune.

Kune so lovili s pastmi in z zasledovanjem. Pravi lov se začne šele potem, ko zapade prvi sneg. Kar sem poznal kunarjev, bolj sposobnega za sled ni bilo kot mlajši Pangre iz Podcerkve. Ta kune ni sledil le po snegu, ampak tudi po blatu, prahu, listju, travi...

Odšel je dr. Hinko Dolenc, odšel v večna lovišča, in zazvonil mu je »Ljubljanski zvon«: — 10. decembra 1908 je na svojem domu v Razdrtju pri Postojni po kratki bolezni preminil čitatelj Ljubljanskega zvona dobro znani pisatelj dr. Hinko Dolenc itd. Blag spomin vrlemu možu, lovcu in pisatelju!

Pri Županovem lazu se dogajajo čudne stvari

Stari očanci so pravili, kako je bilo v tistih nočeh, ko so mimo Županovega laza romali na Trsat. Videvali so neke čudne prikazni, iz kraških

Notranjski Snežnik se dviga nad svojimi — snežniškimi gozdovi Foto J. Černač

jam pa je bilo čuti otožno ihtenje, zlasti iz tistega globokega brezna vrh Beriščka. V teh jamah so se v stoletjih nabrala okostja ljudi in živali. Marsikaterega divjega lovca, borštmarja, iblajtarja, tihotapca, gobarja, drvarja, furmana in gospoda so pogoltnila brezna. Ker ti ljudje počivajo na neposvečenem kraju, nimajo miru ne pokoja. Zato v hladu, med vlažnimi skalami tožijo in v mesečnih nočeh vznemirjajo žive...

Pod tisto visoko, košato smreko nad jaso, blizu katere so nekoč zajemali vodo, je ob mesečini videti moža, ki drži v rokah ustreljena psa.* Na smreko pa je pribil leseno tablico z napisom:

Tukaj sta obležala po zločinski,
pohlepni roki
moja zvesta lovska tovariša Diva
in Lump.
Lovita tako zvesto svojemu bogu
v večnih loviščih,
kakor sta zvesto služila svojemu
gospodarju!
Ob vajinem mrtvem truplu
prisegam,
da vaju bom maščeval.
Tebi, brezsrčnež, pa moje najgloblje
zaničevanje!
In sram me je, da se imenuješ
človek!

»Kaj, se ti še ni ohladila jeza, učitelj Milan?« je vprašal logar Andrej. Nato je potožil: »Jaz sem ustrelil tvoja psa, jaz! ... A verjemi, da me je pozneje, ko sem ležal hudo bolan, zelo peknilo to dejanje. Pomiri

se in odpusti mi, da najdem svoj mir. Oba sva že pokojna lovca. Čas je, da se spočijeva.«

Glejte, že sonce zahaja...

Pod mojim oknom rastejo bele breze. Blizu, onstran vrta je otroški vrtec. Jaz pa mislim na Vražji vrtec v snežniških gozdovih in na mojo rodno Notranjsko. Mislim na lovce, ki jim je sonce že zašlo in zdaj lovijo v večnih loviščih. Bili so cesarji, vojvode, grofje in ... divji lovci. Bogati in revni in med obojimi dobri in zlobni. Nekateri osovraženi, kakor je bil osovražen postojnski kaplan, o katerem piše v krstni matici iz leta 1660: »Mihaela Abraha-mija so sovražili...«

Že tisočletja šumijo gozdovi snežniški in skrivajo premnoge tajnosti. Vse nikoli ne bodo razkrite.

Veliki pesnik, mojster slovenske besede Oton Župančič je zapel:

»Snežnik skoz okno gleda me ves čas,

kako pero mi teče po papirju,
Minljivi smo, drobni smo v tem vsemirju,

to tvoje črkanje, in ti, in jaz...«

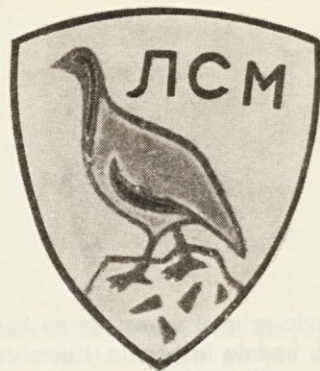
Glejte, že sonce zahaja! Tudi meni in vam, ki ste brali te spomine na mojo ljubljeno rodno Notranjsko! Vzhaja pa novim rodovom lovcev, novim rodovom ljubiteljev narave, ljubiteljem pravega lova... Po temnem gozdu lovec hodi... S puško na rami se sprehaja po vrtovih Morane, boginje smrti. V lesovju pa rastejo drevesa, iz katerih tešejo krste in zibelke...

* Pojasnilo v Lovcu, št. 4 — julij 1973, v članku »Šumijo gozdovi domači«. — Ur.

Iz jugoslovanskih republik in pokrajin

Lovstvo v SR Makedoniji

Prof. dr. Boris Trpkov, predsednik izvršnega odbora Zveze lovskih organizacij Makedonije

Lovečkite sojuzot Makedonija (LSM) oziroma uradno Sojuzot na lovečkite društva na SR Makedonija (Zveza lovskih organizacij SR Makedonije) ima v svojem znaku najznačilnejšo makedonsko divjad — kotorno

V preteklem letu in tudi letos smo rubriki »Iz jugoslovanskih republik in pokrajin« namenjali premalo pozornosti, saj smo npr. v lanskem letniku objavili pod tem zaglavjem le en članek. Te pomanjkljivosti se dobro zavedamo, glede tega nas je opomnilo tudi več bralcev, ki želijo vsaj v bistvenih potezih poznati lovstvo SFR Jugoslavije. Zato smo se odločili predstaviti lov in lovške organizacije naših republik in pokrajin kolikor mogoče sistematično. Obrnili smo se na vodilne člane lovskih organizacij bratskih republik in pokrajin, ki so se ljubeznivo odzvali naši prošnji in so že oziroma bodo napisali ustrezne članke za našo revijo. Tako začenjamo s člankom o lovstvu v Makedoniji.

Uredništvo

Drugo obdobje v povojnem razvoju lovstva Makedonije je čas, ko so nastale pomembnejše spremembe, ko so bila osnovana prva lovišča oz. so bile postavljene osnove dominalnega sistema.

Zveza lovskih organizacij Makedonije je 25. decembra 1976 praznovala svojo 30-letnico obstoja.

Ustanovitev lovišč je bila ena izmed temeljnih nalog za prehod k načrtnemu gospodarjenju z divjadjo. Na lovni površini SR Makedonije, ki skupaj meri 2 020 000 ha, so ustanovili 92 lovišč s povprečno površino okoli 22 000 ha, kar je razmeroma veliko in predstavlja poseben problem ter težave pri izdelavi in uresničevanju lovskogospodarskih načrtov. Zato se kaže potreba po oblikovanju novih manjših lovišč.

Z lovišči gospodari 43 lovskih dru-

štev, ki zajemajo prek 90 % celotne lovne površine v SR Makedoniji. Zanimiv je tudi podatek, da je bilo v letu 1977 včlanjenih skupno prek 24 000 lovcev, kar pomeni povečanje članstva proti stanju pred tremi leti za 84 %.

Osnovne organizacijske enote lovskih društev predstavljajo tako imenovane lovske podružnice, ustanovljene na področju ene ali več krajevnih skupnosti. Število organi-

Ris je v Makedoniji vse redkejši

Foto J. Černač

Iz zgodovinskih razlogov se je lovstvo v SR Makedoniji, za razliko od drugih republik Jugoslavije, razvijalo pod posebnimi pogoji.

V Makedoniji so lov in lovstvo v času turškega cesarstva jemali kot zabavo. Ni bilo nobenih predpisov. Takratna oblast tudi ni imela za potrebno, da bi kakorkoli uredila odnose v lovstvu. Tudi po umiku turške vojske z Balkanskega polotoka se stanje v lovstvu Makedonije bistveno ni spremenilo.

Tudi lovski predpisi v bivši Jugoslaviji niso spremenili tradicije in niso posegli v široko prostost v lovstvu; uredili so le vprašanje lovopustov in plačevanje določenih pristojbin. Takšno stanje regalnega lovskega sistema v Makedoniji je ostalo vse do osvoboditve naše dežele izpod Nemcev in Bolgarov.

Prvo obdobje v razvoju lovstva SR Makedonije je čas po osvoboditvi, ko so v pogojih regalnega sistema obstajala še maloštevilna lovska društva.

ziranih lovcev v eni podružnici se giblje med 30 in 100. Lovska podružnica ima zadolžitve za varstvo in gojitev divjadi, predstavlja pa tudi osnovno delegatsko bazo, kjer se volijo delegati za skupščino društva. Vsaka podružnica ima tudi svoj izvršni odbor.

Na osnovi take organiziranosti lovstva je v Makedoniji izbranih prek 1500 delegatov, ki so neposredno vključeni v upravljanje in odločanje v najvišjih samoupravnih organih društev.

Razen že navedenega števila lovišč v Makedoniji je kot proizvodno središče še republiška fazanerija z letno zmogljivostjo okoli 50 000 dvomesečnih fazančkov, nadalje lovišče gozdarske fakultete v Skopju kot šolsko-znanstveni objekt, rezervat »Jasen« in druga manjša gojitvena lovišča.

Na ozemlju SR Makedonije gospodarimo z divjadjo naslednjih vrst:

- zajec, na površini okoli 1 570 000 hektarov,
- poljska jerebica na 682 000 ha,
- kotorna na 400 000 ha,
- fazan na 116 000 ha,
- srnjad na okoli 566 000 ha,
- divji prašiči na 471 000 ha,
- gamsi na 78 000 ha,
- jelenjad na 10 000 ha,
- itd.

Ti podatki nam kažejo, da je makedonski lovec najbolj usmerjen h gojitvi in tudi lovu male divjadi, nadalje nekaterih vrst velike divjadi, v prvi vrsti divjih prašičev.

Sicer se pa poprečni letni odstrel divjadi navedenih vrst giblje okoli: 40 000 zajcev, 10 000 kotorn, 10 000 fazanov, med 50—60 000 poljskih jerebic in prek 70 000 druge male divjadi. Srnjad je povsem zaščitena; izjemen odstrel je dovoljen le s posebnim dovoljenjem republiškega sekretariata za kmetijstvo in gozdarstvo. Izmed druge divjadi se poprečni letni odstrel giblje: 30 do 40 medvedov, 200 volkov, 7000 lisic, 700 divjih mačk, 400 kun in prek 75 000 ujed.

Medved je v makedonskih gozdovih in po planinah še dokaj številna divjad

Veliki gozdovi Makedonije se od nekdaj ponašajo z največjo evropsko mačko — z risom, kjer ta zver kljub nikakršni zaščiti v preteklosti in preganjanju še vedno živi. Vendar je vse redkejša. Zaradi tega je že več let popolnoma zaščitena.

Konec leta 1976 so vsa lovska društva sprejela in podpisala, drugi po vrsti, samoupravni sporazum o gojitvi in varstvu koristne divjadi kakor tudi merila in kriterije o pridobitvi odstrelne pravice in prilastitve uplenjene divjadi. S tem sporazumom je urejen tudi odstrel divjadi določenih vrst, katerih številčnost je manjša od normalne. Tako npr. je zajca dovoljeno loviti največ 5 dni v lovni sezoni, vse dokler se njegova populacija ne normalizira.

Glede prilaščanja uplenjene divjadi se s tem sporazumom lovskim organizacijam oz. njihovim članom nudita dve rešitvi: pavšalna letna odstrelnina ali plačilo vsake odstreljene divjadi posebej. Razen društvene članarine in plačila za prilaščeno uplenjeno divjad je vsak lovec dolžan delati letno najmanj dva dni pri delih v zvezi z gojitvijo

in varstvom divjadi. In kar je najpomembnejše: ob včlanjenju mora vsak lovec plačati tudi znesek za nakup in naseljevanje divjadi; ta znesek ne sme biti manjši od cene za dva živa osemtedenska fazana. Kot rezultat vseh teh mer iz samoupravnega sporazuma se je občutno povečala materialna osnova lovskih organizacij.

Vzporedno s povečanjem finančnih sredstev se povečuje tudi neposredno investiranje v gojitev in zaščito divjadi. Na primer, letos smo naselili nad 30 000 fazanov, ki so bili pred nekaj leti skoraj neznana divjad v makedonskih loviščih.

Vsekakor so uspehi makedonskih lovcev v primerjavi z rezultati lovskih organizacij bratskih republik skromnejši. Toda upoštevati je treba, da se je praznina iz preteklosti v lovstvu Makedonije hitro napolnila in da smo v razmeroma kratkem obdobju uvedli popolnoma nove rešitve, kar je jamstvo za še hitrejši in dinamičnejši razvoj te naše lepe športno-gospodarske dejavnosti.

Lovska organizacija

**Lovska zveza Slovenije
jih je odlikovala,
od 1. 1. 1978 do 1. 8. 1978**

Skupščina in izvršni odbor Lovske zveze Slovenije sta na predlog lovskih družin, zvez lovskih družin, komisije za odlikovanja LZS na svojih sejah podelila več odlikovanj. Med odlikovanci so tudi dolgoletni sodelavci iz italijanskih lovskih zvez — udeleženci medpokrajinskih lovskih konferenc (odlikovani objavljeni v Lovcu, št. 3/78).

Odlikovani so bili:

— **z redom za lovske zasluge I. stopnje:**

Vitomir Mikuletič, **ZLD Gorica**; Stanko Lapuh, **ZLD Gorenjske**;

— **z redom za lovske zasluge II. stopnje:**

Dr. Ernest Petrič, **ZLD Gorica**; Andrej Levičnik, **ZLD Ljubljana**;

— **z redom za lovske zasluge III. stopnje:**

Dr. Peter Voušek, Vinko Miklavžina, Vlado Miklavžina, Drago Vilendetič, **ZLD Celje**; Alojz Grm, Jože Pirc, Maks Rabič, Tone Potočnik, Leopold Gartner, Jože Veber, Vinko Benedik, **ZLD Gorenjske**;

Ciril Mrakič, Branko Rot, Andrej Koren, Rudi Koren, **ZLD Gorica**;

Fortunat Fortuna, Zvezdan Obad, Drago Benčič, Emil Benčič, Franc Lazar, Jože Rudež, Jože Filipič, Kvirin Jakomin, Peter Pavlič, Italo Pečarič, **ZLD Koper**;

ing. Marjan Trebežnik, Anton Balantič, Albin Glavič, **ZLD Ljubljana**;

Feliks Kardinar, Jože Razlag, Slavko Lovrenčič, **ZLD Ljutomer**;

Vinko Volmajer st., Jože Garmut st., Anton Ferk, Ivan Bezjak, Igor Lazar, Viktor Planinšek, **ZLD Maribor**;

Miro Mlakar, Jakob Baraga, Jože Vidmar, Alojz Kovač, Franc Kotnik, **ZLD Notranjske**;

Tone Merlin, Leopold Cvelbar, **ZLD Novo mesto**;

Franc Planinc, Štefan Bernardič, Franc Strgar, Franc Petan, **ZLD Posavje-Krško**;

Ivan Kodre, Miroslav Jurca, Miroslav Klemenc, Janez Grča, Ivan Posega, Janko Ropotec, Franc Rožman, Anton Štemberger, Alojz Volk, Anton Šlosar, Mitja Derenčin, Alojz Pirc, Alojz Polak, Alojz Knafelc, Anton Knafelc, Stanko Uršič, Ivan Franetič, Jože Dekleva, Armin Sila, **ZLD Postojna**;

Geza Papp, Gustav Pozvek, Geza Lepoša, Božo Šašič, Anton Slavinec, Štefan Gazdak, Miro Cizej, Anton Rožman, Štefan Bertalančič, ing. Franc Lanščak, Štefan Veren, Jože Seme, Jože Grlec, Jože Jug, Evgen Zelezen, Jože Bedek, **ZLD Prekmurje**;

Franc Klugej, Franc Odlazek, Stane Fatur, **ZLD Zasavje-Trbovlje**.

Skladno s pravilnikom o lovskih odlikovanjih (Lovec, št. 1 — april 1977) je komisija za odlikovanja LZS na svojih sejah od 1. 1. do 1. 8. 1978 odlikovala navedene zaslužne lovce z znakom za lovske zasluge.

Znak za lovske zasluge so prejeli:

Franc Delčnjak, Tone Miklavžina, Ivan Miklavžina, Vinko Oblak, Tone Pečovnik, Vili Marolt, Jože Hribernik, Jože Poznič, Franc Hladen, **ZLD Celje**;

Marjan Ahačič, Marjan Lotrič, Slavko Legat, Jože Pezdarnik, Janez Pavlovič, Vid Černe, Anton Mertelj, ing. Rudi Hlebanja, Viktor Stranig, Franc Hlebanja, Stane Pečar, Stane Bertancelj, Franc Lušina, Vinko Rejc, Marjan Pintar, Alojz Žumer, Jakob Demšar, **ZLD Gorenjske**;

Drago Gril, Justin Žibert, Franc Zobec, Jože Ponikvar, Branko Pajnič, Jože Selič, **ZLD Kočevje**;

Franco Križman, Ivan Primožič, Dujo Crljen, Ugo Terčič,

Valentin Primožič, Roman Kavalič, Rafael Bizjak, Jože Vovk, Anton Jakomin, Josip Jakomin, Marjan Lazar, Ernest Kodarin, Dušan Obad, Ljubo Kavrečič, Rajko Piciga, Oskar Počkaj, Anton Šuber, Anton Zalesjak, Alojz Štrancar, Anton Sluga, Vinko Korošec, Andrej Cerkvenik, Anton Bolčina, Janez Rotar, **ZLD Koper**;

Janez Tehovnik, Jože Šijanec, Tomo Bojanič, Ivan Finžgar, Lojze Dobrovoljc, Albin Gaber, Martin Meglič, Stane Barle, Igor Bezrukov, Franc Tome, Drago Oblak, Andrej Klančar, Franjo Zadnik, Peter Šušteršič, Pavle Močnik, Stane Uršič, Jože Jeras, Jože Saje, Djuro Čudič, Ivan Starič, Stanko Kastelic, **ZLD Ljubljana**;

Feliks Špindler, Franc Zamuda, Franc Antolič, Jakob Šalamun, **ZLD Ljutomer**;

Maks Kolar, Jože Janežič, Franc Jerebinšek, Štefan Cigler, Štefan Duh, Milan Slukan, Zdenko Neuvirt, Feliks Neuvirt, Jože Lorenčič, Anton Boldirev, Branko Vasa, Matija Klančar, Miroslav Kolenko,

Franc Kovačič, Franc Vraber, Franc Štrablek, Franc Ribič, Maks Šarman, Štefan Garmut, Alojz Petar, Drago Kumer, Radovan Koroša, Adi Simonič, Otmar Lavuger, Franc Dečman, Franc Vidovič, Franc Potočnik, Vili Babič, Vinko Štefanič, Stanko Jug, Ivan Hercog, Miro Posega, Valter Dominik, Anton Pristavnik, Viktor Lobnik, Milan Robar, Ivan Čuček, Roman Čuček, Mirko Verlič, Karel Lipovec, **ZLD Maribor**;

Maks Turner, **GL Pohorje — GG Maribor**;

Franc Komidar, Alojz Krašovec, Anton Hace, Darij Zapušek, Jože Modic, Franc Korošec, Stane Zalar, Ernest Pelan, Anton Janežič, Franc Gornik, Marjan Mertelj, Anton Zigmund, Franc Avsec, Alojz Avsec, Alojz Bartolj, Feliks Ozimek, Jakob Petavs, Janez Usenik, Tone Mlakar, Stane Semič-Daki, **ZLD Notranjske**;

Stane Hribar, Štefan Fortuna, Jože Puš, Danijel Rifelj, **ZLD Novo mesto**;

Zastopnik LD Radeče Anton Brilej (levi) prevzema priznanje LZS tej LD, ki ga izroča predstavnik LZS Janez Saksida

Jože Pintarič, Anton Cerjak, Janko Kos, Milan Suša, Franc Ječ, Ivan Cerjak, Jože Ocvirk, Franc Zorko, **ZLD Posavje-Krško;**

Štefan Lovšin, Ivan Tomažič, Adolf Milostnik, Teodor Jagodnik, Savo Valenčič, Anton Zadel, Srečko Skok, Stano Prosen, Stano Primc, Ivan Smuk, Kristjan Samsa, Andrej Franetič, Rado Meden, Viktor Dolenc, Jože Šturm, Anton Može, Stano Vičič, Vinko Pravdica, Franc Volk, Franjo Hudolin, Miro Prunk, Eohumal Macarol, Alojz Kariž, Marjan Čekada, Slavko Milič, Alfonz Kluder, Ivan Sražin, Ivan Kralj, Teo Šircelj, Alojz Kirin, Anton Dolgan, Jože Rogač, Anton Primc, Jule Primc, Edvard Juriševič, Viktor Hrabar, Alojz Šajn, Adolf Novak, Jadran Perkan, Franc Sila, Miro Rolih, Frane Tomšič, Franc Boštjančič, Stanko Bizjak, Anton Marinčič, Marjan Šajn, Lado Penko, Ivan Frank, Miro Šeppec, ing. Milan Lutman, Venčeslav Japelj, **ZLD Postojna;**

Anton Gutman, Štefan Horvat, Štefan Holcman, Franc Glavač, Ernest Horvat, Ludvik Kranjec, Geza Lepoša, Julij Sabotin, Franc Černjak, Jože Tubolj, Štefan Tišler, Geza Ritoper, Žarko Dišič, Andrej Kos, Leopold Ratnik, Alojz Jureš, Štefan Bertalančič, Ferdo Kuzma, Evgen Kerčmar, Franc Benkovič, Franc Ošlaj, Štefan Rac, **ZLD Prekmurje;**

Franc Boltin, Anton Grabnar, Mirko Vrtačnik, Franc Gaberšek, Franc Ostrožnik, Štefan Osepek, Franc Grčar, **ZLD Zasavje-Trbovlje.**

Iz pisarne LZS

Odlikovana Lovska družina Radeče

LD Radeče je 8. in 9. julija izvedla letošnje republiško prvenstvo v streljanju. Svojo nalogo, katero ji je zaupal organizator tekmovanja — komisija za strelstvo pri Lovski zvezi Slovenije, je uspešno opravila. Prvenstvo je pomenilo za radeške lovce veliko obveznost, za moštvo olimpijskega strelišča, ki ga

LD Radeče (ZLD Zasavje-Trbovlje) je peta lovška organizacija v Sloveniji, ki si je zgradila olimpijsko strelišče
Foto V. Kenda

je za to tekmovanje pripravilo in oskrbovalo, pa pravi zrellostni izpit. Prvenstvo je predstavljalo posebno preizkušnjo za 11-članski izvedbeni odbor LD ter njeno strelsko komisijo, ki jo vodi Anton Brilej.

Priznanje LZS — na zaključni slovesnosti republiškega prvenstva ga je Lovski družini Radeče izročil predsednik komisije za strelstvo pri LZS Janez Saksida — pomeni potrditev, da so vsi sodelujoči pri pripravah in izvedbi tega tekmovanja izvrstno opravili svoje delo. Lovski družini pa to priznanje pomeni tudi nagrado za dolgoletno požrtvovalno delovanje na širšem področju.

LD Radeče je svoje strelišče, ki je največje in najsodobnejše v Zasavju, zgradila lani, pretežno z udarniškim delom. Tako je za Ljubljano, Koprom, Ptujem in Rečico peta lovška organizacija v Sloveniji z olimpijskim streliščem.

Pred leti si je LD Radeče, prav tako z udarniškim delom, zgradila lovsko kočjo v osrčju svojega lovišča, med Žebnikom in Močilnom. Za 30-letnico obstoja LD (o njej

je Lovec poročal v št. 1, LIX. letnika) so lovsko kočjo razširili v lovski dom in v njem uredili sodobno gostišče, ki je sedaj priljubljena izletniška točka Radečanov in drugih prebivalcev Zasavja. Samo pri obnovi lovskega doma in ureditvi strelišča — tega so lani slovesno odprli za krajevni praznik — so delali udarniško prek 10 000 ur. Pri delovnih akcijah na gradbiščih in v lovišču so se odlikovali odborniki LD, vodje revirjev, gradbenih odborov za kočjo in strelišče, mladi lovski pripravniki, zlasti pa starejši lovci, med njimi požrtvovalni Franc Pohar, ki nosi že osmi križ.

Ko so radeški lovci vse to dovršili, so se lani po zadnjem skupnem lovu na Veliki mlaki zbrali na skromni, a prijetni slovesnosti. Proslavili so odlikovanje svoje LD z redom za lovske zasluge III. stopnje, ki ga ji je ob 70-letnici slovenskega lovstva podelila LZS. Predsednik LD Franc Kranjc — odlikovan z enakim odličjem — pa je izročil znake za lovske zasluge tovarišem: Antonu Brileju, Cirilu Čamerniku, Albertu Dularju, Francu Hiršlju, Os-

karju Janu, Petru Knausu, Marjanu Korenu, Francu Novaku, Maksu Podlesniku, Francu Pižmohtu, Ancitu Poharju, Vojku Poharju, Alojzu Strnadu in Francu Šušteršiču.

LD Radeče je tudi že vrsto let med najbolj delavnimi v okviru kraj. organizac. SZDL. Člani LD Radeče sodelujejo in se odlikujejo pri vseh njenih akcijah. Plod uspešnega sodelovanja s pododborm SZDL Močilno je bila npr. udarniška napeljava telefona v ta predel. Krajevna SZDL in LD pa sester stalno skupno rešujeta tudi druga vprašanja, zlasti vzdrževanje ceste do lovskega doma. Zato je LD Radeče po sklepu krajevnega konferenca SZDL v letu 1978 dobila Priznanje OF. Radeški lovci so enako prizadevni tudi pri uresničevanju smernic LZ Slovenije glede čuvanja in gojitve divjadi, varstva okolja in krepitve obrambne pripravljenosti.

Imajo pa tudi težave. Posebno so zaskrbljeni zaradi nenehnega nazadovanja staleža zajca in perjadi na 5000 ha velikem lovišču, ki ga upravljajo. Lani tudi niso odstrelili

Tudi LD Višnja gora napreduje v strelskem športu

Foto C. Pogačar

nobenega muflona; gojijo jih na pobočjih pod Kumom. Na svojem občnem zboru so zato sprejeli vrsto ukrepov in povečali tudi delovne obveznosti članov v lovišču. Ob pomoči ribičev, s katerimi tudi lepo sodelujejo, so odkupili nekdanjo Martinčičevo gorsko domačijo, ki kraljuje nad široko dolino, Samčevo rebrjo in Veternim vrhom, kjer se radi zadržujejo mufloni. Spremenili jo bodo v lovsko postojanko, iz katere bodo lažje oskrbovali krmišča pa tudi izvajali in nadzirali lov.

L. P.

LD Dobrava — veliki delovni uspehi

Na prijetni jasi sredi Dobrave stoji lovski dom gradiških in cerkvenjaških lovcev. Graditi so ga pričeli v letu 1973. Velikokrat so se zbrali v Dobravi in vihteli krampe in lopate. Udarniško so delali mnogo dni, da so zgradili svoj drugi lovski dom. Sedaj ni nikomur žal vseh žuljev, kajti le na ta način so lahko dosegli pomembno delovno zmago. Lovski dom v Dobravi je vzorno urejen in primerno

opremljen. Predstavlja vrednost 1 100 000 din, lov. družino pa je stal v denarju le 140 000 din. Vso preostalo doseženo vrednost so dosegli z neplačanim delom in s prostovoljnimi prispevki občanov krajevnih skupnosti Gradišče in Cerkevjak. Dom so slovesno odprli leta 1974.

Začetki LD Dobrava segajo v leto 1954. Tega leta je bila ustanovljena Lovska družina Cerkevjak, ki se je leta 1962 preimenovala v LD Dobrava. Že leta 1956 so pričeli v Cerkevniku urejati lovski dom, vendar so ga leta 1962 prodali in kupili zemljišče v Dobravi pri Gradišču v Slovenskih goricah. Potem so tam zgradili nov lovski dom. Lovska družina ima sedaj 34 članov, od tega 4 pripravnike. Od ustanovnih članov je živ le še Ernest Mlinarič, starešina LD. Najprej je bil član LD Videm ob Ščavnici, vse od leta 1948. Ko pa je bila ustanovljena lov. družina v Cerkevniku, je pričel delovati v njej in sedaj je še izredno aktiven v LD Dobrava. Na letošnjem občnem zboru so cerkvenjaški in gradiški lovci kritično ocenili dosedanje delo ter sprejeli nove delovne naloge. Življenjski prostor oz. pogoji za divjad se

hitro spreminjajo, zato varstvu in gojitvi divjadi nameenjajo posebno pozornost. Stalež zajcev je zelo majhen, nezadovoljiv, kljub več let zmanjšanemu odstrelu. Še letos nameravajo zgraditi manjšo fazanerijo in pričeti intenzivno vlagati fazane v lovišče. Člani LD Dobrava se dobro zavedajo, da se morajo tudi izobraževati in se tudi drugače usposablja za svoje naloge. Temu bodo v prihodnje posvetili več pozornosti. Svoje delo bodo še posebej morali usmeriti na ureditev revirjev: Andrenci, Župetinci in Smolinci. Na

Lovski dom v Dobravi, uspeh lovcev in drugih občanov krajevnih skupnosti Gradišče in Cerkevjak v Slov. goricah

občnem zboru so izvolili tudi nove organe LD. Za starešino je bil ponovno izvoljen Ernest Mlinarič, funkcijo blagajnika je prevzel Vinko Grajfonar, gospodar LD je Jože Majcenovič, tajniške posle pa bo tudi v prihodnje opravljal Ivan Klobučar.

Marjan Toš

Razstava Lovske družine Desternik

LD Desternik pri Ptujju je 18. 6. 1978 v svojem lovskem domu v rogozniški dolini odprla svojo razstavo. Njen namen je bil prikazati lovsko gospodarjenje in kakovost parkljaste divjadi. Razstavljenih je bilo tudi nekaj trofej, ki so jih uplenili naši člani širom po domovini.

Razstava je tudi dokazovala, da so naši člani veliko prispevali k ohranitvi avtohtonih vrst divjadi, nadalje da trofeje niso le plod narave same, temveč tudi dobrega lovskega gospodarjenja. Razvojni tempo civilizacije nas sicer oddaljuje od narave, vendar nas z naravo lahko poveže tudi lovec, saj s svojim delom prispeva k ohranitvi divjadi, ki je pomemben del narave.

Obiskovalci razstave so si v gozdčku pri lovskem domu lahko tudi ogledali manjšo fazanerijo, ki jo je LD pred nedavnim zgradila in v katero smo že vložili 150 fazanjih kebkov; več nam jih ZLD Maribor iz fazanerije Vurberg ni mogla odstopiti. Fazančki

dobro napredujejo, saj so stalno pod varstvom naših članov, ki jim namenijo vso pozornost.

Mnogo ljudi iz okoliških vasi in Ptuja si je ogledalo razstavo in se čudilo zamisli gošpodarja LD Franca Murka st., ki je razstavo pripravil zelo posrečeno in vabljivo. Razstavo je obiskalo več ne-lovcev kakor lovcev. Zato bi se morale lovske razstave ponavljati oz. bi jih moralo biti več, če že ne po lovskih družinah, pa vsaj po lovskogojitvenih območjih. Kajti lovska razstava ni le važno informativno in poučno sredstvo za lovce, pač pa tudi pomembna propaganda pri nelovcih v dobro lovstvu in varstvu narave.

Odnos med lovci in kmetovalci je na našem področju pozitiven. To zato, ker skušamo vsa vprašanja glede škode od divjadi reševati sporazumno. Kmetje nam zaupajo in vodstvu LD celo poročajo, če v lovišču opazijo kaj nepravilnega. Izogibamo se tudi sporom glede odstrela mačk in psov na ta način, da ne ustrelimo vsake muce in psička, če res nista potepuha in nista nevarna divjadi. Prek časopisja smo opozorili, da morajo biti psi v času kotenja in valjenja divjadi zaprti ali privezani. Lastniki psov so to opozorilo na splošno upoštevali.

Prav bi bilo, da bi si razstave lov. družin ogledali tudi lovci sosednjih LD, razstave lovskogojitvenih območij (bazonov) pa tudi lovci sosednjih območij in si ob takih priložnostih izmenjati izkustva. Toda dolžnost prireditelja razstave je, da na razstavo sosede povabi in organizira razgovor.

Konrad Vela

Jubilanti

Otmarn Cvirn — petinsedemdesetletnik

Otmarn Cvirn, mož izredne vitalnosti in bogatih izkušenj, je svoj spoštljivi življenjski jubilej praznoval 6. julija letos.

Pravnik — sodnik in advokat, glasbenik, družbeni delavec in eden izmed vodilnih organizatorjev slovenskega lovstva po vojni, vse to se je združilo v možu, ki živi hitro, vedro in ustvarjalno, z zvrnanim hrbtom. Tako sedaj in vse od takrat, ko se je zavedel samega sebe.

Kdo ne pozna tovariša Cvirna:

— ki je po vrnitvi iz izgnanstva v prvih povojnih letih postavil na noge in več let predsedoval Okrajnemu lovskemu svetu oz. Lovski podzvezi oz. Okrajni lovski zvezi Maribor;

— ki je organiziral love in oblikoval temelje nove lovske etike;

— ki je obnavljal, razvijal in združeval z lovsko prakso stare lovske običaje, ki so nepogrešljiva sestavina lovske kulture, in so mu bile pri tem vedno v pomoč njegovo pravniško znanje, glasbena sposobnost ter nadarjenost;

— ki je dal spodbudo in s svojo vztrajnostjo dosegel ustanovitev fazanerije Vurberg, ki daje lovskim družinam mariborske ZLD nad 8000 fazanjega podmladka letno;

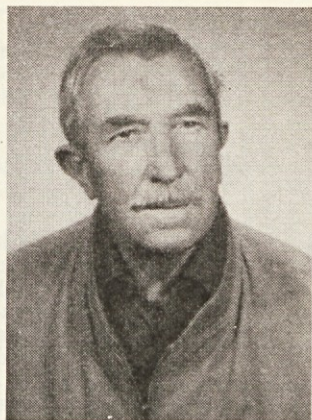
— ki se je vračajoč z lova predstavil miličniku z imenom Cvirn in dobil odgovor: »Tudi če ste 'Štrik', vam ne morem oprostiti tega prekrška!«

— ki je še sedaj delaven v svoji LD Starše, Zvezi lovskih družin Maribor in Lovski zvezi Slovenije, kjer je član nadzornega odbora.

Še bi lahko naštevati o njegovem delu in zaslugah za slovensko lovstvo. Veliko pa že pove dejstvo, da je tova-

Otmarn Cvirn

Viki Koritnik

riš Cvirn nosilec številnih odlikovanj in dobitnik številnih priznanj. Za svoje nesebično delo v lovski organizaciji je prejel tudi najvišje naše lovske odlikovanje — red za lovske zasluge I. stopnje in najvišje lovske priznanje — Zlatorogovo plaketo.

Našemu lovskemu tovarišu in vzorniku, ljubitelju narave in divjadi kličemo: Na mnogga leta, obilo zdravja, zadovoljstva in dober pogled še na mnogih skupnih lovih!

Izvršni odbor
ZLD Maribor

Aktivno je sodeloval tudi pri Kinološki zvezi Slovenije, kjer je prav tako veliko let opravljal blagajniške posle. Za svoje delo je prejel številna lovska in kinološka odlikovanja. Veliko priznanj pa mu je dala tudi LD Medvode. Tovariša Vikija cenimo in spoštujemo mlajši kakor starejši lovci ter mu iskreno želimo, da bi bil še veliko let zdrav, zadovoljen in še dolgo aktiven v lovski organizaciji.

O. D.

Jože Gorše, častni član LD Lož-Stari trg, je 22. 3. 1978 slavil svojo osemdesetletnico rojstva.

Jožetova življenjska pot je bila vseskozi trnjeva. Bil je pastir, sekač, voznik, dninar itd. Še preden je dopolnil 17 let, je prejel poziv, da mora kot avstrijski vojak na italijansko fronto. Po razpadu stare Avstrije se je vrnil in se ukvarjal z delom kakor pred vojno.

Med drugo vojno, v času okupacije, se je kot proletarec kmalu zavedel, kje je njegovo mesto. Vključil se je v OF že leta 1942 ter navezal tesne stike s kraškim borce, poznejšim herojem Karlom Maslom. Izročil mu je 10 vojaških pušk, ki jih je skril ob razpadu stare Jugoslavije. Karlo Maslo pa mu je v zameno podaril lovsko dvocevko, ki jo za spomin hrani še sedaj. Jožetovo delovanje pa ni ostalo skrito italijanskemu okupatorju. V več italijanskih zaporih je

Viki Koritnik, član LD Medvode, je v juliju letos slavil svoj 80. rojstni dan. Še vedno zdrav in krepak se redno udeležuje skupinskih pogo-
nov — tudi »zadnjih«. Prav tako je še vendo aktiven pri delu, ki ga organizira LD. Skozi vse življenje je bil v naprednih vrstah, vnet družbeni delavec, še zlasti pa lovski aktivist. Viki, ki je bil kot 20-letni mladenič Maistrov borec za osvoboditev Koroške, je sedaj po 60 letih tajnik in blagajnik ljubljanske organizacije Maistrovih borcev. Med vojno, ki jo je preživel v Ljubljani, je bil vključen v OF, po vojni pa je kot bančni uslužbenec veliko pripomogel k oblikovanju bančništva. Član Slovenskega lovskega društva je bil že pred vojno, po njej pa je med ustanovitelji LD Medvode. Blagajnik ljubljanske lovske zveze je bil 15 let, blagajnik LD Medvode pa nad 20 let.

Jože Gorše

Ivan Brenčič

prebil veliko bridkih dni, po razpadu Italije so ga pa še Nemci odpeljali v zloglasno taborišče Dachau. Domov se je vrnil ves izčrpan leta 1945. Svoj prvi lovski uspeh, tako pravi, je imel leta 1914, ko je ljubljanski veletrgovec Petrič v njegovem spremstvu uplenil v snežniškem lovišču, v predelu Glinska reber, kapitalnega jelena. Takrat je bila jelenjad v notranjskih gozdovih prava redkost.

Po vojni, leta 1946, je med ustanovitvi LD Podcerkev, katere gospodar je bil do njene razpustitve leta 1948. Po vključitvi članov razpuščne lovske družine v LD Stari trg je bil izvoljen za gospodarja LD ter je to funkcijo opravljal 6 let. Kasneje je bil predsednik NO LD 4 leta. Dragi Jože, ob visokem jubileju ti iskreno čestitamo in želimo, da bi jesen svojega življenja preživel srečno v krogu svoje družine in med nami obujal spomine in lovske doživljaje. Hvala ti za vso tvojo požrtvovalnost v korist lovstva!

Starotrški lovci

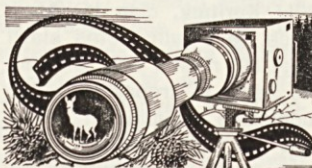
Ivan Brenčič je 1. aprila 1978 praznoval svojo sedemdesetletnico. Še vedno veder, dobre volje, nasmejan in poln šegavosti jo naš lovski tovariš in prijatelj Ivan rad ubere v okoliške gozdove, kamor je kot velik ljubitelj narave in še posebej divjadi rad zahajal vse od svoje rane mladosti.

V NOB se je vključil leta

1942, v lovstvu pa deluje vse od osvoboditve. Je soustanovitelj LD Hotedršica. Član njenega upravnega odbora je bil od leta 1965 do leta 1977, skupaj 11 let. Od omenjenega leta dalje je član disc. razsodišča. Pred letom 1965 pa je bil več let član nadzor. odbora LD.

Za sedemdesetletnico mu želimo še mnogo zdravih, zadovoljnih let in lovski — dober pogled!

Lovci LD Hotedršica — V. Š.

Fotokino klub Diana

VSEM SEKCIJAM
IN ČLANOM
FOTOKINO KLUBA DIANA

V zadnjem času, še posebej pri novoustanovljenih sekcijah, sprašujete, kaj naj delajo sekcije in člani. Zato dajemo nekaj smernic za delo. Vsekakor je treba osnovne naloge razširiti in obogatiti, saj sekcije delujejo v zelo različnih pogojih glede na število članov, pogoje za snemanje, z ozirom na opremo in organizacijske možnosti.

OSNOVA VSE DEJAVNOSTI SO FOTO IN FILMSKI POSNETKI

Osnovni namen in cilj dejavnosti našega kluba so posnetki divjadi in prirodnega okolja. Šele posnetki omogočajo vse nadaljnje delo in uveljavljanje kluba, sekcij in posameznikov, saj služijo za:

- razvijanje in projiciranje;
 - lokalne, republiške, državne in mednarodne razstave,
 - propagandno dejavnost,
 - vzgojo in izobraževanje o življenju divjadi in varstvu okolja,
 - kultiviranje lovstva,
 - založniško dejavnost z odkupi del za publiciranje (razglednice, koledarji, posterji, revije, brošure Diane itd.).
- Brez dobrih in vedno boljših posnetkov je vse delo ničevno, saj brez njih ni mogoča nobena učinkovita akcija. Zato snemajte, snemajte, snemajte!

LE V ORGANIZACIJI SO MOŽNOSTI ZA USPEHE

Zapisniki sej izvršnega odbora Fotokino kluba Diana so hkrati tudi obvestila vsem sekcijam za vse člane:

- o delu izvršnega odbora in komisij,
- o razpisih natečajev in republiških ter mednarodnih razstav,
- o zbiranju posnetega gradiva za založniško dejavnost.

Zato je naloga predsednikov sekcij, da z vsebino zapisnikov in obvestil seznanijo vse svoje člane. Priporočamo način klubskega dela v obliki debatnih večerov, ali kakor jih že imenujemo. To pomeni, da se člani sekcije dogovorijo za primeren dan v mesecu in uro rednega sestajanja, brez formalnih obveznosti, ki so vsem že odveč. Na takih sestankih se seznanijo z novicami in obvestili, pretežen del razgovora pa namenijo za:

- skupen pregled novoposnetih materialov z medsebojnim ocenjevanjem del in z nasveti izkušenejših,
- seznanjanje z novostmi pri foto in kino opreml,
- predavanja na izbrano temo,
- seznanjanje z možnostmi snemanja na terenu,
- organizacijo lokalnih razstav z interno razpisanimi nagradami za najboljša dela.

Samo organizirano delo v klubu bo dalo polno vrednost vašemu delu v temnici in snemanju na terenu!

SODELUJTE Z LOVCI IN FOTO KLUBI

Lovska zveza Slovenije in Fotokino klub Diana sta sprejela samoupravni sporazum o sodelovanju. Na osnovi tega so zaželeni stiki in sodelovanje fotografrov oz. fotoamaterjev z lovci na terenu, med sekcijami in zvezami lovske družin, med sekcijami in lovske družinami in celo včlanjevanje v lovske družine.

Pomembnejši od formalnih stikov so vsakodnevne zveze in poznanstva z lovci, saj so ti najboljši poznavalci razmer v lovišču, kar je nujno za uspešno snemanje. Upoštevajte nasvete lovcev in iščite napotke pri njih, kje boste najlažje snemali in kako ter kdaj boste uporabljali lovske naprave.

Dogovarjajte se z lovci za sodelovanje s fotografijami na njihovih razstavah trofej. Za to vam bodo hvaležni; za fotografa je taka razstava pogosto prava priložnost pokazati svoje posnetke.

Naš klub je včlanjen tudi v Fotokino zvezi Slovenije. Zato naj sekcije sodelujejo v fotokino klubu svojega kraja. Skupaj organizirajte razstave in projiciranje diapozitivov, sodelujte pri izobraževanju članov s predavanji in pri uporabi fotolaboratorijev ter druge opreme.

SODELUJTE V REVIMI LOVEC
Revija LOVEC, glasilo slovenskih lovcev, objavlja dobre posnetke divjadi in okolja. Zato pošiljajte vaše uspele posnetke uredništvu.

V Lovcu je tudi rubrika Fotokino kluba Diane za obvestila, opise doživetij pri snemanju divjadi, za strokovne in organizacijske napotke. Tega se še premalo poslužujemo. Poročajte o delu sekcij, razstavah ter o sodelovanju z lovci!

Priporočamo, da bi vsak član tudi naročil našo skupno revijo. Imamo sporazum, da jo člani našega kluba dobivajo pod enakimi pogoji kakor lovci. Na stroške kluba smo naročili za vsako sekcijo po en

Značke lovskih organizacij IV.

Ponovno prosimo lovske družine in druge lovske organizacije, ki nam še niso poslale značk in podatkov o njih, da nam jih čimprej pošljejo. Poleg značk prosimo za naslednje podatke: kdo je avtor likovne upodobitve, kdo je značko izdelal, v kolikem številu, za kakšno

priložnost in kdaj (datum oziroma vsaj leto). S svojim sodelovanjem nam omogočite, da bomo objavili tudi slike starejših značk in podatke o njih, izdanih v povojnih letih.

V primeru, da podatki o že objavljenih značkah niso popolni, prosimo, da nam pošljete dopolnitve oziroma popravke.

Uredništvo

39

40

41

42

43

44

45

46

47

48

49

50

51

39. **LD Drvanja-Benedikt** v Slovenskih goricah je leta 1977 izdala bakreno značko z motivom fazana. — 40. **LD Bresnica-Podgorci** je izdala serijo osmih značk: bakreno, srebrno, zlato, zlato-svetlo modro, zlato-temno modro, zlato-zeleno, zlato-rdečo in zlato-temno rdečo. 41. **LD Šentvid pri Stični** je izdala dve znački in sicer: bakreno z temnim ozadjem in pozlačeno s svetlo rjavim ozadjem. Značke je izdelal graver Dolenc iz Ljubljane. 42. **LD Bresnica-Podgorci** je poleg zgoraj omenjene serije izdala še pozlačeno značko z rdečim ozadjem. Značko je izdelala Aurea, Celje. — 43. **LD Velika Nedelja** je za svojo 30-letnico izdala v nakladah po 500: bronasto, zlato in zlato-zeleno značko z motivom sedečega zajca. Avtor likovne upodobitve in izdelovalec značk je Reklamservis, Ljubljana. — 44. **LD Velika Nedelja** je poleg značk pod 43 izdala še značko z motivom bežečega zajca: bronasto, zlato-modro, zlato-rdečo in zlato-temno rdečo, v nakladah po 500. Tudi to značko je izdelal Reklamservis. — 45. **ZLD G. Radgona** je za svojo 10-letnico izdala pozlačeno značko, s pobarvanim fazanovim portretom v zeleni, rdeči in črni barvi. — 46. **LD Bučkovci** je za 30-letnico svojega obstoja izdala pozlačeno značko z zelenim ozadjem in rdeče pobarvanim fazanom. Značko je izdelala Aurea, Celje. — 47. **LD Pesnica** je izdala značko iz aluminija, ki je pozlačena, z zeleno pobarvanim ozadjem in plastificirana. — 48. **LD Šentvid pri Stični** je za svojo 30-letnico izdala aluminijasto značko, ki je pozlačena, ima zeleno pobarvano ozadje in je plastificirana. — 49. **LD Ruše** je izdala bakreno značko z motivom glave divjega prašiča. — 50. **LD Litija** je za svojo 30-letnico izdala bakreno značko z motivom glave divjega prašiča. — 51. **LD Suha krajina** je za 30-letnico svojega obstoja izdala značko iz aluminija. Je pozlačena in ima zeleno pobarvano ozadje.

R. Č.

izvod Lovca, od prve letošnje številke naprej.

Pošiljajte svoje prispevke tudi v druge jugoslovanske lovske revije in liste. Svojo dejavnost moramo razširiti tudi na druge republike in pokrajine.

NOVI ČLANI — NOVI POSNETKI — NOVI USPEHI

Čim več bomo imeli novih članov, tem več jih bo snemalo. Čim več bo posnetkov, tem več bo med njimi dobrih. To je preprosto pravilo, zato je pa treba poskrbeti za čim več novih članov. Že v dosedanjem delu se kažejo večji uspehi v sekcijah z veliko člani.

Vključujte predvsem take nove člane, ki imajo smisel in voljo do snemanja v naravi. To pa so zlasti mladi ljudje, lovci, biologi in vsi, ki jim je naroda vir navdihov.

Želimo vključiti tudi vse

umetnike, ki jim naroda služi za model, pa naj bodo slikarji, kiparji, glasbeniki.

MATERIALNA OSNOVA KLUBA ŠIRI MOŽNOSTI

Vse stroške kluba pri razstavah, izobraževanju, propagandi, založništvu, foto lovih, urejanju laboratorijev in klubskih prostorov moramo kriti z ostankom dohodka iz založništva.

Celoten klub in sekcije so odvisni od tega dohodka, ker ne dobivamo nikakih subvencij in dotacij.

Zato je naloga vseh sekcij, da pomagajo plasirati ves material iz založniške dejavnosti. Za stimulacijo velja dogovor, da ostane sekcijam polovica čistega ostanka dohodka od prodanih materialov in jim ta denar vodimo na njihovih računih ločeno. S prodajo torej pomagajo svoji sekciji in klubu kot celoti, da ustvari do-

hodek, ki je potreben za izvedbo letnih programov dela. Vsja podrobna pojasnila pa dobite pri predsedniku komisije za založništvo.

Vsem sekcijam uspešno delo, vsem članom pa dober pogled in dobro svetlobo za čim več dobrih posnetkov!

Predsednik
Fotokino kluba Diana:
Janez Černač

Kako sem fotografiral medveda ob avtomobilu

Že velikokrat sem s svojim fotoaparatom (Zenit s 300 mm teleobjektivom) čakal v Kočevskem Rogu na mrhovišču, ki ga oče izdatno oskrbuje vse leto z mrhovino. Kdove kolikokrat sem tako sedel in oprezal na vse strani, vendar vedno zaman. Navadno

sem se previdno umaknil, ko se je pričelo mračiti; nikoli se nisem predolgo mudil. Svetlomer mi je povedal, kdaj je premalo svetlobe za fotografiranje in da je čas za odhod.

Tako sem tudi predlanskim čakal na kosmatinca, na redke lovčev in še redkejši fotografov plen. Avtomobil sem tudi tokrat pustil ob cesti, kakih 500 m pred mrhoviščem. Ura je bila komaj pet popoldne, sonce še precej visoko, ko je prihlačal na malico ali večerjo mlajši medved. Preobračal je trupla in izbiral najboljše za pod zob. Toda veselje do pojedinke ga je nenadoma minilo in odpravil se je po cesti v smer, kjer sem pustil avtomobil. Sicer sem medveda že s preže nekajkrat fotografiral, vendar je bila razdalja prevelika. Hitro sem se odločil in se z vso svojo fotografsko »ropotijo« odpravil za njim.

Kakor da bi imel šoferski izpit...

Foto J. Konečnik, DIANA

Sledil sem mu in pazil, da naju je vedno ločil ovinek, da me ni opazil. Tako sva prišla do »parkirnega prostora«. Videl sem, kako se je medved čudil pločevinasti »pošasti«. Bil pa je toliko pogumen, da se je avtomobilu približal in si ga temeljito ogledal. Vzpel se je na zadnje noge, nekaj časa hlačal okrog njega in ga »otipaval« s prednjimi šapami. Nudila se mi je izjemna priložnost, vneto sem pritiskal na fotoaparator sprožilec in nato prizor posnel še s filmsko kamero. Končno je medved napasel svojo radovednost in se odpravil naprej.

Ob tem sem se spomnil navdušenega lovskega fotografa, ki ga omenja Lado Švigelj v svoji knjigi »Medved v Sloveniji«. Prepotoval je mnogo kilometrov in čakal mnogo ur in dni, a mu ni uspelo dobiti medveda pred objektom. Toda, ko se je nekega dne vrnil s preže do avtomobila, ki ga je — podobno kakor jaz — parkiral blizu mrhovišča, je na njegovi prašni pločevini opazil odtise medvedovih šap. Inozemec je hotel doma pokazati vsaj to svojo imenitno »trofejo«, ven-

dar mu je na povratku domov nevihta zbrisala z avtomobila medvedove sledove in mu pokvarila veselje. Vsem tistim, ki bi morda mislili, da je objavljena fotografija fotomontaža, bi lahko zavrtel filmski trak in razločno bi videli, kaj vse je medved počenjal ob mojem »hrošču«.

Janez Konečnik, DIANA

V spomin

Franjo Sok

Umril je 4. 4. 1978, le leto in pol za tem, ko smo mu v »Lovcu« (september 1976) za njegovo sedemdesetletnico (4. 12. 1975) iskreno čestitali in iz srca želeli še veliko zdravih let, uspehov in lovski dober pogled.

Le malokdo slovenskih lovcev ni slišal o njem in ni bral njegovih člankov, saj je veliko let, dobesedno prav do svoje smrti, prizadevno in nesebično delal v lovski organizaciji.

Lovec je bil nad 50 let. Najprej v krajih ob Sotli, kjer je po dovršeni pravni fakulteti nastopil svojo prvo službo. Po osvoboditvi, ki jo je pričakal kot udeleženec NOV, je bil med ustanovnimi člani LD Črešnjevca, zatem član in starešina LD Slov. Konjice, član LD Celje in končno član in dolgoletni starešina LD Brezovica pri Ljubljani. Povsod, kjer je deloval, je za njim ostala neizbrisna sled njegovih prizadevanj pri oblikovanju lovske organizacije in takih odnosov med lovci, ki zagotavljajo uresničevanje smotrov in ciljev lovstva.

Njegova lovska aktivnost pa se ni omejevala le na delovanje v lovski družini. Izredna prizadevnost, družbena angažiranost ter strokovna usposobljenost so mu omogočale in narekovala, da se je uveljavil tudi kot lovski organizator na širšem območju. Bil je predsednik Okrajne LZ Celje, član UO ljub-

ljanske LZ, član UO LZ Slovenije, član uredniškega odbora »Lovca« in predsednik UO Lovske zadruge. Za svoje pošteno, nesebično delo in za prispevek k obogatitvi lovske misli kakor tudi za svojo aktivnost na drugih področjih je prejel številna lovska in družbena priznanja ter odlikovanja.

Ne glede na vse navedene odgovorne dolžnosti v lovski organizaciji pa je brez dvoma za slovensko lovsko organizacijo njegov najpomembnejši delež v pravnih vprašanjih lovstva. Kot dolgoletni član pravno-statutarne komisije LZS je v svoje delo vložil ne samo svoj entuziazem in vso ljubezen do lovstva, temveč tudi vse svoje bogato in široko pravniško znanje. Vrsto let se je tudi oglašal v Lovcu, kjer je obravnaval raznovrstna pravna vprašanja.

Njegov delež je zlasti pomemben pri oblikovanju samoupravnih aktov lovske družine, pri oblikovanju disciplinskih postopkov — spominimo se le »njegovega« Pravičnika o disciplinskem postopku, ki ga vsi uporabljamo — in sploh pri oblikovanju lovske zakonodaje na Slovenskem. S svojim delom si je zagotovil častno mesto med najzaslužnejšimi delavci slovenskega lovstva.

Člani LD Brezovica in pravno-statutarne komisije pri Lovski zvezi Slovenije

Stane Turk nas je za vedno zapustil 6. 3. 1978, v 74. letu starosti. Rojen je bil v Novem mestu. Pred vojno je učiteljeval na Bledu, v Črnomlju in Metliki, po vojni pa v Kranju.

S svojim pravičnim, poštenim gledanjem na življenje se je že leta 1941 odzval klicu OF in bil tudi po vojni kot član ZK vseskozi zvest načelom ljudske revolucije in samoupravnega socializma. Že mlad je postal lovec. Ljubil je naravo z vsem srcem, bil pravičen lovec in imel je pozitiven odnos do naprednega lovskega gospodarjenja. Bil je soustanovitelj LD Šenčur in njen tajnik od l. 1954

Franjo Sok

Stane Turk

do l. 1961. V teh letih je bil tudi član UO gorenjske lov. zveze in od l. 1959 do l. 1966 član kinološke komisije pri omenjeni zvezi. Medtem je bil tudi kinološki referent pri LD.

LZS ga je odlikovala z znakom za lovske zasluge, KZS pa s srebrnim in zlatim kinološkim znakom. Naša LD ga je za njegovo 60-letnico imenovala za svojega častnega člana.

Lovci smo mu za njegovo delo hvaležni. Njegovo veliko hotenje po vedno boljšem, naprednejšem pa nam bo ka-žipot pri našem nadaljnjem delu. Naj mu bo svetel spomin!

Lovci LD Šenčur — J. M.

Viktorju Bavdežu

Hladen dan je bil letošnji 13. marec, ko smo se poslovili od njega na šentviškem pokopališču. Med otožne glasove lovskih rogov, ki so Viktorju oznanjali zadnjo brakado, so padali vedno bolj oddaljeni streli. Osem praporov lovskih družin se je sklonilo v poslednji pozdrav lovcu, ki je živel z nikoli izpolnjeno mu željo: spoznati skrivnosti gozdov in polja valovite Dolenjske. Končno so obnemeli štirje rogovi šmarskih lovcev, mi pa nismo mogli verjeti, da to pomeni konec lova za neutrudnega in priljubljenega lovca Viktorja, ki je bil gospodar naše lovske družine nad 20 let, starešina 1 leto in član NO 2 leti.

Viktor Bavdež

Rodil se je 13. 10. 1919 v Šentvidu in že kot dečka ga je zanimalo življenje divjadi. Vojna ga je zatekla na albanski meji in štiriletno ujetništvo ga je odtrgalo od rodne zemlje. Pobegnil je iz ujetništva in se skupaj s sovjetskimi vojaki boril na ulicah Berlina. Ko se je vrnil domov, je bila poleg dela druga misel — lov. Leta 1946 je postal član naše LD in takoj prevzel funkcijo gospodarja. Skrbel je za divjad, postavljaj preže, vodil delo v lovišču, še posebej pa mu ni bilo žal truda in prostega časa, ko je LD gradila lovski koči v Bojanskem borštu in na Velič vrhu.

Bil je tudi velik ljubitelj naših zvestih pomočnikov istrijancev, resastih in kratkodlakih. Z veliko skrbjo, potrpežljivostjo in izkušnjo jih je učil, da so postali dobri goničji. Z njimi je na brakadah pretaknil vsako goščo in gla-

sovi njegovega roga so se prelivali po bregovih našega lovišča.

Njegovo nad tridesetletno udejstvovanje v naši LD bo zapisano z velikimi črkami. Ves čas se je trudil, da bi šentviški lovci pravično lovili in gojili divjad, da bi s svojim delom prispevali k ugledu Šentvida in nadaljevali s tradicijami narodnoosvobodilne borbe.

Le nekaj mesecev pred svojo smrtjo je prevzel za našo lov. družino v čuvanje spomenik II. grupi odredov, ki stoji pri lovski koči v Bojanskem borštu.

Viktorja se bomo spominjali kot zvestega tovariša, ki je ljubil veselo lovsko družbo, spominjali se bomo njegovega hudomušnega nasmeha, ko je raztegnil harmoniko na zadnjem pogonu. Ne bomo pa ga pogrešali le lovci šentviške LD, temveč tudi vseh sosednjih LD.

Nanj in na njegovo delo naj ostane svetel spomin!

LD Šentvid pri Stični
— D. Kozak

Lovski oprtnik

Srečanje lovcev treh dežel v Beljaku

Pojav gamsje garjavosti in preprečevanje te bolezni sta razlog za še tesnejše povezovanje lovcev, ki upravljajo lovišča z gamsi v zahodnem delu Karavank. Tako je bilo 11. junija 1978 v Beljaških toplicah pri Beljaku že šesto srečanje predstavnikov lovskih organizacij treh dežel. Posvetovanja so se udeležili predstavniki koroške lovske zveze, kot gostitelji, gozdne uprave in lovskega krožka iz Trbiža ter Zveze lovskih družin Gorenjske in Zavoda za gojitev divjadi Triglav z Ble-da.

Udeleženci so na posvetovanju izmenjali izkustva pri preprečevanju garjavosti, obravnavali pa so tudi druga lovska vprašanja mejnih lovišč. Ugotovili so, da so ukrepi za preprečevanje širjenja te gamsje bolezni tako na avstrijski kakor na naši strani Karavank zelo podobni. Tudi v avstrijskih loviščih so kot edini preventivni ukrep izvajali močno redukcijo staleža, zlasti so močno posegli v razred mladih gamsov ter med koze. Tudi avstrijska mejna lovišča so po prehodu garij močno osiromašena, zakaj tudi tam je bolezen vzela vsaj 80 % gamsov. Vendar v zadnjih mesecih že opazajo dotok »novih«, zdravih gamsov, seveda v manjšem številu, ki prihajajo v izpraznjena lovišča od drugod, verjetno iz Karnijskih Alp. Iz poročil avstrijskih lovcev je tudi razvidno, da se je bolezen v zimskih mesecih na avstrijski strani razmahnila še vzhodneje po Karavankah kakor pri nas. Medtem ko so zadnje najdbe garjavih gamsov na naši strani iz zahodnega dela lovišča LD Jesenice, so na avstrijski strani pred kratkim odkrili novo žarišče garjavosti že vzhodno od Bistrice v Rožu, v predelu nad Slovenskim Plajberkom, to je nasproti naši Zelenici in Vrtači. Po zagotovitvi avstrijskih lovcev bolezen zanesljivo še ni prešla ceste, ki vodi čez Ljubelj proti Borovljam.

Predstavniki italijanskih lovcev iz Trbiža so poročali, da imajo gamsjo garjavost tudi v svojih loviščih, na Montažu, vendar bolezen ni prešla doline, v kateri leži Rabeljsko jezero. Ukrepi za preprečevanje bolezni v državnih gozdovih pa so zaradi lovske zakonodaje in centralnega vodenja lova iz Rima pretogi in onemogočajo učinkovito zatiranje te bolezni.

Nadalje so na posvetovanju poročali tudi o steklini, ki je prišla v koroška lovišča in kjer se vse bolj širi iz dveh smeri: iz Šmohorja v zgornji Ziljski dolini ter iz Špitala ob Dravi. Steklina je že prese-netljivo blizu našim loviš-štem; okužena lovišča meje na lovišči lovskih družin Kranjska gora in Dovje. Sa-

Gamsja koza pri štirih letih

Foto P. Cvenkel

mo v okrožju Beljak-mesto so do 11. 6. 1978 ugotovili steklino pri: 79 lisicah, 4 srnjadi, 1 jelenu, 2 jazbecih in 2 mačkah. Človeških žrtev zaradi stekline na Koroškem do sedaj še ni bilo. Naslednje, 7. srečanje bo decembra letos na Bledu.

B. Galjot

Fazani na Cerkljanskem

V Lovcu, št. 8/75, sem v članku pod naslovom »Tudi LD Porezen goji fazane« med drugim napisal:

»Na Cerkljanskem, kjer uprav-

lja lovišče LD Porezen, smo se več let odločali in navduševali, da bi vložili in gojili fazane. Lovci z večletnimi izkušnjami zagovarjajo stališče, da se fazan na Cerkljanskem ne more obdržati, češ da tu nima ustreznih življenjskih pogojev... Komisija za gojitev fazanov je vse o gojitvi te divjadi dobro proučila in ugotovila, da so tudi na Cerkljanskem pogoji za obstoj te lepe divjadi. Dokaz za to je fazanji par, ki se je lani (1974) spomladi sam naselil v našem lovišču... Še isto leto se je ta par razmnožil na 2 petelina in 3 fazanke. Vseh 5 fazanov smo prehranili in obdržali do spomladi.

Letošnji (1975) rezultati so pa še razveseljivejši... To je navdušilo LD, da se je odločila za nabavo 130 fazančkov, ki smo jih izpustili na 5 krajih...«

Februarja 1976 smo fazane prešteli in ugotovili, da je v lovišču 25 fazanov. Prezimilo jih je torej 20%, kar je za naše pogoje še kar uspešno. Glede na dober rezultat smo v letu 1976 vložili še 50 fazančkov in poleti opažali 8 legel s skupno 51 kebčki.

Če seštejemo fazane, ki so prezimili, reprodukcijo v letu 1976 in vložene kebčke, je to 126 fazanov.

Uspeh v letu 1977 je bil sličen kakor leto prej. V pomladanskih dneh smo našli 25 do 30 fazanov. Toda gospodarska komisija naše LD je v letu 1977 ugotovila, da fazani v našem lovišču niso rentabilni in je na letni konferenci predlagala, da fazančkov ne bi več nabavljali in vlagali. Enako je predlagala tudi letos (1978). Ukoreninjenost je pač miselnost, da je glavni kapital našega lovišča srnjad, ki jo kot avtohtono divjad pozimi ni treba krmiti. Menim, da se pri tem vse preveč gleda skozi prizmo denarja. Kakšne naravne pogoje pa ima danes fazan na splošno tudi v nekdanje izrazito dobrih fazanjih loviščih? Uporaba agrotehničnih in agroekmičnih sredstev v kmetijstvu je tudi v nekdanje izrazito dobrih fazanjih predelih v veliki meri uničila te pogoje in brez vlaganja tudi v nižinskih in ravninskih predelih Slovenije skoraj ne bi imeli več te

divjadi, kaj šele da bi bila rentabilna! Ob sedanjih pogojih je fazan vsepovsod divjad, ki se ne razmnožuje dovolj uspešno in tako je tudi v »domovini« fazanov izpuščanje te divjadi v lovišča nujno.

Res je, da doslej fazanov v lovišču LD Porezen nismo odstreljevali. Toda veliko je že, da so se fazani brez kakršnega koli vlaganja v letih 1977, 1978, obdržali. Menim, da z nekaj več skrbmi za to divjad in majhnim nadaljnjim vlaganjem fazane na Cerkljanskem ne samo lahko ohranimo, ampak tudi razmnožimo do staleža, ko bi lahko že tudi planirali odstrel.

Anton Razpet,
LD Cerkno

Srnjad v kanalu

Novozgrajena hidroelektrarna Formin je obogatila naše gospodarstvo s prepotrebno električno energijo, katere že dalj časa primanjkuje predvsem industriji. Nedvomno je, da je to pomemben objekt, vendar smo lovci Ptujkega polja globoko razočarani, ker pri gradnji niso upoštevali naših predlogov, da bi namreč kanal ogradili ali da bi naredili prehode za divjad. Sedaj, po nekaj mesecih obratovanja, ugotavljamo, da je kanal HE II Formin postal grob divjadi. Od 4. 3. 1978 pa do danes (15. 7. 1978) smo potegnili iz kanala 18 srnjakov in srn, ki so v njem žalostno končali.

Dovodni kanal je presekalo lovišče LD Spodnje Ptujsko polje na dva dela, od Markovcev do Formina (7 km) ter s tem prekinil naravne prehode divjadi. V zadnjem času se tu okoli pojavljajo tudi divji prašiči in jelenjad, ki si iščejo življenjski prostor na slovenskogoriškem in haloškem področju, vendar svojega cilja ne morejo doseči. Stene dovodnega kanala imajo asfaltno oblogo, da je parkljasti divjadi izhod iz kanala nemogoč. Že pri gradnji bi morali poskrbeti za prehode na ustreznih mestih ali pa postaviti ograjo, ki bi varovala ljudi, divjad in druge živali pred veliko nevarnostjo.

Fazanka s fazančki na paši v Cegunci, lovišče LD Porezen-Cerkno

Foto A. Razpet

LD Spodnje Ptujsko polje je že leta 1973 pričela postopek za zavarovanje pred kanalom prek ZLD Ptuj, ko so se pripravljale lokacijske dokumentacije, vendar lovci s svojimi predlogi in zahtevami nismo bili upoštevani. Dne 13. maja 1978 je bil objavljen v dnevniku Večer članek pod naslovom »Grob za divjad«, na katerega je bil v javnosti velik odziv. In kanal bo ostal grob za divjad, dokler se ne najde ustrežna rešitev!

Lovska družina bo vsekakor zahtevala odškodnino v mejah zakonitosti pri Dravskih elektrarnah; tudi lovška družina ima veliko škodo. Toda denar ne more nadomestiti izgubljenega: narava iz dneva v dan postaja siromašnejša z divjadjo. Predlagamo postavitev varnostne ograje brez odlašanja!

Slavko Brodnjak,
starešina LD Spodnje
Ptujsko polje

Utopljen srnjak v kanalu HE Formin sta si do kosti odrgnila »kolena«, da bi se rešila po strmo poševnih stenah, a sta omagala in utonila. Sicer pa vsa utopljen divjad v kanalu kaže podobne znake trpljenja. Kdo je odgovoren tudi za takšno mučenje živali?!

»Plen« brez strela

V naravi se primerijo dogodki, ki so enkratni oz. redki, skoraj neverjetni. Omenim naj le dva, ko sem prišel do plena brez strela, a ni bil vzrok avtomobil...

Minilo je že pet let, ko sem se na svoj stanovski rudarski praznik, 3. julija, podal v miren kraj opazovat naravo in divjad. Popoldne sem se odpeljal iz Velenja. Z menoj je bil tudi 14-letni sin. Že ko sva šla proti visoki preži, sva od njive s pšenico prepodila srno. Potem se nama je z visoke preže nudil razgled na vse strani, na njive, travnike in gozd. Nisva se še naveličala sedeti, ko naju zmoti desno na pokošenem travniku udarec. Opaziva, da se tamkaj po tleh nekaj premeta. Z daljnogledom ugotovim, da je na travniku obležal lep fazan. Na preletu iz gozda se je zaletel v žico, napeto za sušenje sena, in bil pri priči mrtev.

Fazana sem prinesel na prežo. Do večera sva videla še srnjaka in dve srni. Doma sva seveda imela kaj povedati in tudi pokazati.

Proti večeru sedim na preži ob manjšem že pogozdenem

in obraslem goloseku. Na vratu mi visi fotoaparat, v katerega bi rad kaj ujel na blizu, saj poseka ni velika. Prihaja čas, ko postaja naša glavna divjad — srnjad nestrpna, ko srnjaki begajo sem in tja, iščejo družice in preganjajo šibkejšie tekmece. To je čas prska. Srna v času paritve zapusti mladiče. Tudi lovec je v tem času vznemirljen, pogosto zapušča svoj dom in družino ter odhaja v naravo, da bi čimveč videl. Ko se zvečer vrača, je žena navadno zelo tiha ali zelo glasna ali pa celo vpraša: »Kje pa imaš srnjaka?«

Bilo je 5. avgusta pred dve ma letoma. Ko sem se zvečer vrnil, sem takoj opazil na ženinem obrazu drugačen izraz kakor običajno. Vprašala je: »Kje pa imaš srnjaka?« In pristavila: »Ti hodiš in hodiš pa ničesar ne prineseš, jaz sem pa doma in imam srnjaka v kleti.« Začuden sem pogledal in takoj pomislil na nezgodo v prometu.

Potem me je peljala v klet. Tam je visel lep, težak srnjak, z rogovjem, kakršnega še nisem imel na steni. Srnjak je bil nekoliko krvav, obdrgnjen in s prerezanim vratom. Takoj sem ugotovil »zasilni za-

kol«, ki ga ni izvršil lovec, saj bi bil srnjak zaboden z lovskim nožem med zaglavje in prvo vratno vretence.

Srnjak je prišel za srnami na sosednji srnjakov teritorij. Srečala sta se močna srnjaka, se več dni preganjala in pretepala za srno. Nobeden ni hotel popustiti. To se je dogajalo ob gozdu pri kmečki domačiji. Tega dne je prišlo do najhujšega boja. Srnjak prišlek je dobil tako močan udarec, da se je strkljal do hiše, kjer ga je gospodinja prijela in poslala hčerko k nam po pomoč. Bil sem na lovu, zato seveda nisem mogel posredovati. V akcijo sta stopila moja sinova in tudi brat, ki so srnjaka rešili muk. Srnjak je imel od pretepanja tudi hudo poškodovana moda.

Takoj ko sem ga pregledal, sem rekel ženi, da želim videti tudi srnjaka, ki je tega pokončal. To se je zgodilo, že drugi dan na poseki, ko je gonil srno. Zalezel sem ga in ugotovil, da je star srnjak. Po dobro pomerjenem strelu je v ognju obležal tudi on.

Hinko Korelc,
LD Velenje

Črne krtine, črni prašiči

Ko od časa do časa šarim po pisani ropotarnici vsakovrstnih dogodkov, ki sem jih doživel v naravi, se neredko spomnim tudi dne, ko sem prvič v življenju streljal z lovsko puško.

Bilo je nedeljskega jutra, sredi mrzlega januarja, ko me je na vsem lepem pičilo, da obiščem priznanega lovca in gruntarja Franca Žaklja v Grdi dolini pri Samotorici. Vreme je bilo kljub novozapadlemu snegu, ki ga je nametlo prejšnjo noč, dokaj obetavno in izlet h Grdadolniku v Grdo dolino (ki nikakor ni tako grda) se mi je ponujal kar sam od sebe.

Z menoj je krenil tudi prijatelj iz športnih dni Tonko Rožnik in stari zvesti (zdaj že pokojni) psiček Muri, ki spričo svoje nenadkriljive pasje vdanosti za nič na svetu ne bi hotel ostati sam doma.

Prek prostranih samotorških gričev smo jo po ozki gozdni poti primahali do zasneženih pobočij Grde doline. Sredi pobeljene, rahlo valovite doline se je na manjšem gričku kot kak škotski gradič vzpe-

njala prijazna domačija z raznovrstnim sadnim drevjem naokrog. Vsenakoli, kolikor daleč je neslo oko, pa so valovili širni gozdovi ter s svojo belo tančico krasili pokrajino.

Franc Žakelj, po domače Grdadolnik, je bil tega dne nadvse dobre volje. V preprostem, a prijetnem okolju svoje domačije nama je kmalu po prihodu jel praviti o svojih lovskih doživljajih. Potem ko je po grlu steklo nekaj požirkov pristne domače kapljice in smo pohrustali pehar domačih jabol, pa je na mojo posebno željo prinesel na plan tudi svojo staro tricevko. Nisem si mogel kaj, da je ne bi v svoji silni zvedavosti pretipal od prvega do zadnjega dela, kajti takšne puške še živ dan nisem imel v rokah. Šmenta, kaj ko bi pobaral Franca, če mi jo tudi napolni, da slednjič tudi sam malce preizkusim svoje lovske »vrline«. Res, Franc mi jo ustrezljivo napolni (s kroglo) in pokaže krtino v bregu na drugi strani doline.

»Na, na tole pomeri!«

Ves vzradoščen sem se pogljal k najbližji hruški ob domačiji in nanjo prislonil puško.

Nenadoma je počilo kot sto hudičev. Nisem vedel, ali sem res sprožil, ali se mi je puška sprožila kar sama od sebe, ko sem začutil močan udarec v desni rami. A glej, tudi krtine onkraj doline začuda ni bilo nikjer več; na njenem mestu je ostal le temen prsten madež, ki se je kot polip iztegoval po lesketajočem se snegu. Ha, ni slabo, sta debelo gledala Franc in Tonko, medtem ko sem se sam korajžno pripravljaj na drugi strel. Tudi v drugo sem imel uspeh in nato še v tretje. Moja »lov-ska« samozavest je rasla iz strele v strel. Prava škoda, da ni zdajle v bližini kakega ščetinarja, to bi mu pokazal, sem se že malce domišljavo pripravljaj na zadnji strel. Toda o divjih prašičih ni bilo duha ne sluha.

Je že tako, živali konec koncev le niso tako neumne, da bi vsakomur rinile pred cev, sem se potolažil s preprosto, a obče veljavno logiko. Še zadnjič sem izpraznil cev,

vrnil Francu puško, potem pa se skupaj s Tonkom in Muri-jem počasi poslovil od gostoljubnega Grdadolnika.

A glej, nismo še dobro prišli do ovinka, ki zavije iz Grde doline proti bližnjim samotorskim gričem in od tam naprej proti Horjulski dolini, ko se iznenada na pobočju nasproti Grdadolnikove domačije pojavi krdelo divjih prašičev.

»Zlomka, kaj jih je pa zdajle prineslo?« sem se ves zaprepaden zazrl v tisto stran. Prašiči, ki so naju zavohali ali opazili, so se hitro spustili po bregu proti zgornjemu koncu doline in izginili v nizkem goščavju. Isti hip so se tamkaj oglasili streli.

To so gotovo horjulski lovci, sem ugibal in napeto vlekel na ušesa, če se bo streljanje ponovilo. Da, padlo je še nekaj oddaljenih strel.

Odgovor sem dobil še isti dan: horjulski lovci so na pogonu položili dva divja prašiča in to v dolini, kjer sem jaz streljal krtine.

Branko Vrhovec

Lovska kinologija

Zvezna tekma jamarjev v Ajdovščini

V Ajdovščini je bila 20. 5. 1978 zvezna specialna tekma psov jamarjev v rovu z izvlačenjem. Kljub ljubiteljev psov jamarjev (KLPJ) je v tem kraju že drugič priredil specialno tekmo v rovu. Prijavili so se vodniki s 15 psi, nastopilo pa jih je le 12: 6 iz Slovenije, 4 iz Hrvaške in (izjemoma) 2 iz Italije.

Organizacijo tekme je prevzela LD Hubelj — Ajdovščina, ki je v ta namen nudila tudi izvrsten umetni rov. Vodja tekme je bil Leo Fabiani in pri rovu so pomagali člani LD Hubelj. Ocenjevali

Irski seter je prinesel lovcu fazana Foto M. Hain, DIANA

so kinol. sodniki Vinko Foršček, Franc Dečman in podpisani kot glavni sodnik.

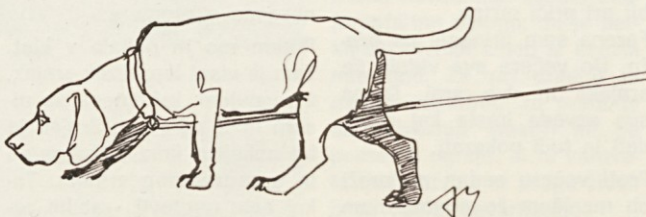
Tekma je bila kvalitetna, psi so pokazali veliko borbenosti. Zlasti naj pohvalim vodnika iz Zagreba — Vladimirja Druška, ki je nastopil z 2 terierjema ter dosegel 1. in 3. mesto. Oba psa sta imela ob-čudovanja vredne prijeme. Tudi resasti jazbečar iz Italije se je zelo izkazal.

Če lahko pohvalim delo psov v rovu, tega ne morem storiti za izvlačenje mrtve roparice. Izmed 12 nastopajočih psov jih je v tej disciplini od-povedalo kar 8. Zato so tek-mo uspešno opravili le 4 psi.

Veliko psov na številnih tekmah v izvlačenju pokaže svoje neznanje. Osnovni vzrok temu je gotovo na vodnikih, ki pse premalo vadijo.

Uspehi:

1. Miro, lovski terier, 4,2 točke in I a ocena, vodnik Vladimir Druško, Zagreb.
2. Pichnik del Monviso, res. jazbečar, 4 točke in I b ocena, vodnik Giorgio Cappio, Italija.
3. Cer, lovski terier, 3,9 točke in II. ocena, vodnik Vladimir Druško, Zagreb.
4. Bori, kdl. jazbečar, 3,7 točke in III. ocena, vodnik Andrej Zemljič, Ajdovščina.

Vsi vodniki nastopajočih psov so dobili spominske diplome, prvi trije pa še pokale KLPJ. Italijanska tekmovalca sta prinesla lep pokal, ki ga je prejel najboljši jugoslovanski pes oziroma njegov vodnik. ZLD Gorica pa je prispevala pokal najboljšemu psu v izvlačanju mrtve roparice.

Vodniki so bili zelo disciplinirani. Pohvaliti je tudi veliko udeležbo gledalcev. Zahvaljujem se vsem, ki so pomagali pri prireditvi, še posebno članom LD Hubelj. Na svidenje v jeseni na mednarodni uporabnostni tekmi jamarjev v Žalcu!

Andrej Tollazzi,
kinol. sodnik

Prijavljena legla

Posavski goniči (JRGp):

Leglo 26. 8. Rejec Vladimir Rastresen, Lučine 32, Gorenja vas.

Leglo 28. 9. Rejec Jože Gosak, Šempeter 174.

Lovski terierji (JRLT):

Leglo 8. 8. Rejec Alojz Klemenčič, Podolševa 10, Solčava.

Leglo 30. 8. Rejec Mirko Grobelnik, Gmajna 43, Slovenj Gradec.

Leglo 19. 6. Rejec Vili Osojnik, Bistra 11, Črna na Koroškem.

Leglo 22. 8. Rejec Rudolf Bernik, Kaminova 5, Ljubljana.

Leglo 10. 8. Rejec Robert Vedenik, Dolenja vas 86, Prebold.

Leglo 15. 8. Rejec Marjan Plut, Tržaška 54, Ljubljana.

Leglo 26. 7. Rejec Franjo Mencinger, Selovec n. h., Dravograd.

Leglo 14. 7. Rejec Franc Židan, Besnica n. h., Ljubljana-Polje.

Leglo 25. 8. Rejec Rudi Zagomilšek, Oplotnica n. h.

Leglo 28. 8. Rejec Franc Štirn, Vodice 81, Vodice.

Foksterierji (JRFos):

Leglo 30. 6. Rejec Boštjan Ložar, Bizjakova 1 b, Ljubljana.

Leglo 14. 8. Rejec Alojz Trobevšek, Cesta dr. Ivana Zajca 18, Ljubljana.

Brak-jazbečarji (JRBj):

Leglo 17. 7. Rejec Janez Lovšin, Dolenja vas 117, Ribnica.

Resasti jazbečarji (JRJri):

Leglo 27. 8. Rejec Janez Oražem, Prigorica 7, Dolenja vas.

Leglo 5. 8. Rejec Jože Drgan, Dol pri Hrastniku 51.

Dolgodlaki jazbečarji (JRJdd):

Leglo 12. 8. Rejec Andreja Orožen-Adamič, Staretova 16, Ljubljana.

Koker španjeli (JRKŠ):

Leglo 1. 9. Rejec Ivan Kogelnik, Podklanc 11, Dravograd.

Špringer španjeli (JRŠŠ):

Leglo 31. 7. Rejec Jože Protner, Malečnik 10.

Nemški kdl. ptičarji (JRPki):

Leglo 16. 9. Rejec Franc Bobek, Stari grad 22, Krško.

Nemški prepeličarji (JRPr):

Leglo 10. 8. Rejec Ivan Samec, Vojnik 244, Vojnik.

Poentri (JRPo):

Leglo 13. 7. Rejec Stane Mlinar, Stanetova c. 29, Velenje.

Kinološka zveza Slovenije

Šaljive

Strah pred kosmatim ...

Peter in Pavel sta šla na Jelovico po maline. Ko sta dospela do poseke, sta se žalostno spogledala, saj se je po malinovju »paslo« vse polno ljudi, na gozdni cesti so pa stali avtomobili drug zraven drugega.

»Vsak grmiček ima svojega obiravca. Lahko se kar vrneva.«

»O, to pa že ne! Tudi midva imava pravico do gozdnih sa-

dežev. Veš kaj, preženiva jih!« Peter prisloni dlan k ustom in zakriči:

»Medved!«

Jož, kako je vsa pisana množica planila in tekla! Ko da je vsakemu posebej gorelo za petami. Žvenketale in cingljale so kangle, prevračali so se otroci, vpile ženske, dedci pa kleli ...

Čez nekaj minut je bila poseka prazna in spodaj na cesti kmalu ne več nobenega avtomobila ...

Peter in Pavel sta sama samcata pobirala raztresene maline in vsa poseka je bila samo njuna. Čudno, zares čudno, da se ljudje tako zelo bojijo živali, ki je v sto letih na vsem Slovenskem ubila le enega človeka, avtomobila pa nihče, čeprav vsako leto samo na Slovenskem pobije več sto ljudi ...

- elf -

Zbor uporabnikov

Merjasci in drugi prasci so se zbrali, zborovali. SIS ščetinarjev zaseda:

»Bi stopili tja do kmeta in mu rekli, naj spregleda, ker je pujsek nam poginil in da človek bil je kriv —«

Pa nobeden nič ni zinil, vsak molče naprej je ril.

»Nas pa, ki smo pač prašiči, naj zaradi nekaj zrn neusmiljeno uniči.

Tole zadnja je beseda, če ne, starega medveda mu pripeljemo na njivo, naj mu dela glavo sivo, vse dokler spoznati noče,

da ščetinarji mogoče nismo toliko škodljivi, kot ta lakotnik ropoče. Kaj pa črvi, kaj pa črvi! Ogrci bi ga požrli — pa bi nehal godrnjati in svinjsko našo žlahto po krivici v nič dajati — če jih ne bi vsako noč tisoč zmazal vsak gredoč. Zaključujem tole sejo!«

Rilci se jim v smeh razprejo. Potlej hitro tja za mejo drug za drugim v vrsti grejo in koruze se nažrejo. Vsem kapljajo iz rilcev sline, nekaj od koruze mlečne, malo pa od misli téčne, da bo morda jutraj kmet sam s seboj imel posvet: »Vsi hudiči, spet v koruzi so bili prašiči!«

Jože Praprotnik

Volk bo podpisal, jelen ne ...

(Iz zapisnika o posvetu o predlogu samoupravnega sporazuma o ukrepih za ohranitev in gojitev jelenjadi in medveda. Posvet je bil 29. 6. 1978 v Cerknici.) Eden izmed predstavnikov je predlagal:

»...da se tudi volka vključi v samoupravni sporazum ...«

Notranjec

Bo predsednik zveze naš istrijanec ali nemški prepeličar?

(Iz zapisnika seje skupščine LZS, 8. 7. 1978.)

Nekdo izmed delegatov:

»Predlagam ustanovitev zveze društev lovskih psov.«

- elf -

Po sklepu 19. seje, ki je bila 26. junija 1978,

RAZPISUJEMO

delovno mesto urednika glasila LOVEC

Pogoji:

- visoka strokovna izobrazba in 3 leta delovnih izkušenj ali višja strokovna izobrazba in 5 let delovnih izkušenj,
- članstvo v lovski organizaciji in poznavanje lovstva, zaželeno izkušnje v novinarstvu.

Ostali pogoji izhajajo iz samoupravnih aktov delovne skupnosti LZS. Prav tako nagrajevanje.

Pismene prijave z dokazali pošljite najkasneje do 20. septembra 1978 na naslov: Lovska zveza Slovenije, Župančičeva 9 — p. p. 505, 61001 Ljubljana.

Kandidate bomo o rešitvi prijav obvestili pismeno.

Izvršni odbor
Lovske zveze Slovenije

Novo!

Učbeniki za lovske čuvaje!

Lovska zveza Slovenije pripravlja po svojem izobraževalnem programu v letošnjem letu založbo treh učbenikov za lovske čuvaje: Jože Škofic — Kinologija, Janko Perat — Uvod v lovsko etiko, Veljko Varičak — Ocenjevanje lovskih trofejev.

Učbeniki bodo vsebovali učno snov za lovske čuvaje in bodo hkrati vir strokovnega izpopolnjevanja za vsakega lovca. Zato jih nameravamo izdati v ustrezni nakladi.

Učbenik **KINOLOGIJO** je napisal naš znani kinolog, kinološki sodnik in učitelj Jože Škofic. Delo je napisano v preprostem in jedrnatem jeziku ter vsebuje številne praktične napotke, kako vzgojiti lovskega psa. Učbenik bo tudi bogato ilustriran.

Učbenik **UVOD V LOVSKO ETIKO** je napisal v lovskih krogih dobro znani pisatelj in publicist Janko Perat. Zanimivo, poljudno in preudarno je predstavil zgodovinski prerez osnov etične filozofske misli in lovske etike. Učbenik je napotilo za prakso in hkrati izziv za nadaljnjo razpravo o tej temi.

Učbenik **OCENJEVANJE LOVSKIH TROFEJ** je napisal lovski svetnik in mednarodno priznani strokovnjak Veljko Varičak. V knjigi so spremenjena, najnovejša navodila za ocenjevanje lovskih trofejev evropske divjadi, navodila, ki jih je sprejel Mednarodni svet za lovstvo in ohranitev divjadi (CIC). Knjiga bo bogato ilustrirana in slikovno opremljena.

Prednaročila za prva učbenika — **KINOLOGIJO** in **UVOD V LOVSKO ETIKO** — ki ju bomo izdali v obliki vezanih skript, zbiramo do 15. oktobra 1978. Oba učbenika bomo založili v nakladi na osnovi prednaročil, zato bomo ceno izvodu določili ob zaključku zbiranja prednaročil. Cena izvodu skript ne bo presegla 40 din.

Učbenika naročite na naslov: Lovska zveza Slovenije, Župančičeva 9, p. p. 505, 61001 Ljubljana.

Strokovni sekretariat LZS

IZPOPOLNITE VAŠE LETNIKE REVIJE LOVEC!

Na voljo imamo še nekaj izvodov številke navedenih letnikov:

Letniki	Številke
LII. — 1969/70	4, 6, 8, 12
LIII. — 1970/71	4, 5, 6, 7, 8, 9
LIV. — 1971/72	8, 9, 10, 11, 12
LV. — 1972/73	11
LVI. — 1973/74	3, 4, 5, 7, 8, 9, 10, 11
LVII. — 1974/75	2, 3, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11
LVIII. — 1975/76	6, 7, 9, 11
LIX. — 1976/77	3, 4, 5, 6, 7, 9, 11
LX. — 1977/78	3, 4, 8, 9, 10, 11, 12

Člani lovskih organizacij in drugi naročniki naše revije! Do 15. oktobra t. l. imate čas za izpopolnitev vaših letnikov, ker bomo kasneje — zaradi pomanjkanja prostora — preostale izvode oddali drugemu interesentu.

Izvode navedenih številke lahko dobite neposredno v naši pisarni v Ljubljani, Župančičeva 9, ali pa vam jih na vaše pismo naročilo pošljemo po pošti (po povzetju). Cena izvodu vseh navedenih letnikov je znižana na 10 din in poštino.

Uredništvo glasila Lovec, Župančičeva 9, 61000 Ljubljana

Lovišče Jelen — Snežnik bo priredilo
28. oktobra 1978

**tekmo po krvnem sledu lovskih psov
vseh pasem in preizkušnjo naravnih
zasnov (PNZ) barvarjev**

Tekmovali bodo samo psi lovišča Jelen.

Zbor nastopajočih in drugih udeležencev ob 8. uri pred gradom Snežnik.

Vabimo vse lovce, ki se zanimajo za sledenje psov po krvnem sledu in sploh za delo barvarjev, da si preizkušnjo ogledajo.

Uprava lovišča Jelen-Snežnik

MALI OGLASI

Kupim nemškega kratkodlakega ptičarja, starega 2 do 4 leta, po možnosti temne barve, zanesljivo dobrega pri našalca pernate in dlakaste divjadi. — Stanislav Uršič, Štorje 65, 66210 Sežana.

Mreže za vrtno in druge ograje — v višini po želji kupca — iz garantirano nerjaveče žice izdeluje: ing. Lojze Kocmur, Podgorje 29, 63230 Šentjur pri Celju.

Imam izvode vseh številki revije **Lovec** od leta 1946 do (vštevši) letnika 1975/76. Prodaj jih najboljšemu ponudniku. — Tone Šporar, Grajska c. 9, 63210 Slovenske Konjice.

Prodaj rusko šibrenico dvocevko — brezpetelinko, skoraj novo, kal. 16—16. Dolžina cevi 72 cm. Prodaj tudi naboj zanj. — Stanko Lapuh, St. Žagarja 25, 64240 Radovljica.

Ugodno prodaj lovsko manliherico, kal. 6,5 × 57, s strelnim daljnogledom, montaža Suhl. — Alojz Avsenik, Letališka c. 12, 64248 Lesce.

Prodaj boroveljsko bokarico polrisanico, kal. 7 × 57 R — 16. Puška je v odličnem stanju. — Andrej Flajs, Vilharjeva 37, 61000 Ljubljana.

Ostrolaki terierki, stari po šest mesecev, z rodovnikom, delno že dresirani za jamarjenje, **prodaj**. Ob nedeljah možen preizkus. — Guerino Šavle, Seča 52, 66320 Portorož.

Prodaj kratkodlake istrske goniče, stare po 8 tednov, odličnih staršev. — Branko Pajnič, Bukovica 18, 61310 Ribnica.

Kupim lovsko puško tricevko (driling) novejšje izdelave z montiranim strelnim daljnogledom. Pismene ponudbe pošljite na naslov: Slavko Pejaković, 41330 Novska, SR Hrvatska.

Potovanje v Romunijo na mednarodno lovsko razstavo

Kompas Ljubljana priredi potovanje v Romunijo, ki bo trajalo 6 dni, od 6. do 11. oktobra 1978.

Udeleženci izleta si bodo ogledali mednarodno lovsko razstavo v Bukarešti, kjer nastopi kot razstavljalet tudi SFR Jugoslavija.

V programu je tudi tridnevni izlet v Delto Donave, ki je eno največjih zaščitnih področij za močvirsko in selivsko divjad na svetu.

Podrobni program tega izleta je Kompas že razposlal vsem lovskim družinam.

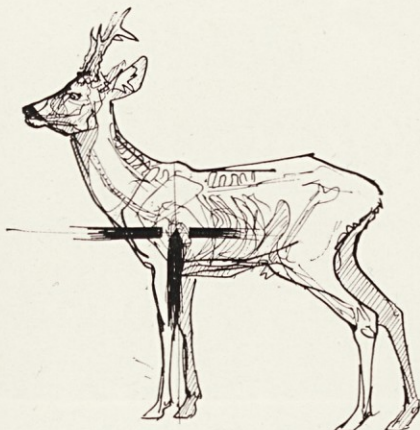
Prijave za ta zanimivi izlet zbira do 15. septembra t. l. Lovska zveza Slovenije (Zlata Albreht), Župančičeva 9, 61000 Ljubljana, telefon (061) 21-245 ali 21-819.

2. lovski vikend v Novem Sadu, od 28. do 30. novembra 1978

V okviru praznovanja dneva republike bo v Novem Sadu tradicionalni lovski vikend. Pokrovitelj prireditve je Lovska zveza Vojvodine, program pa nudi vsakemu nekaj: ogled lovske razstave, večerjo v tipičnem vojvodinskem ambientu, lov na fazane, zajce ali jerebice, tipično lovsko kosilo v lovišču, plesno zabavo in izbiro najboljših strelcev s podelitvijo nagrad.

Točen program boste dobili pri Kompas, informacije pa tudi po telefonu (061) 327 761 in 327 661.

Lovsko strelsko tekmovanje za prehodni pokal GRUDE export-import in TOZD LOVEC Ljubljana

v Razorski dolini pred Podlipo pri Vrhniku, v nedeljo, 17. septembra 1978, s pričetkom ob 8. uri.

Pot na strelišče bo z Vrhnike označena s kažipoti.

Program: streljanje na umetne golobe in v tarčo »srnjak«, po pravilniku Strelske zveze Jugoslavije.

Pravico do nastopa imajo posamezniki in štiričlanske ekipe lovskih družin.

Najboljše strelce čakajo lepe in bogate nagrade!

Prijave pošljite na naslov prireditelja: **Lovska družina Vrhnika, 61360 Vrhnika.**

Možnost prijave je tudi še na dan tekmovanja na strelišču do 10. ure.

Vabljeni vsi lovci strelci!

Reka Krka na Dolenjskem. Gojitev rac mlakaric v posameznih predelih reke Krke je tako rekoč tradicionalno

Foto J. D.